

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: Jože Košnjek

LETO XXXVI

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Boljše telefonske zveze

Kranj — Čeprav je žeja po telefonskih priključkih še vedno zelo velika in se pogosto zdi, kot da se telefonsko omrežje ne širi, je bil lani narejen precejšen napredek. Tako je bila v Železnikih zgrajena nova pošta, ki je omogočila boljše telefonske zveze v tem koncu. Sicer pa so telefonske telefonske zveze lani na Gorenjskem pridobile 916 novih priključkov zmogljivosti poštne central so se povečale za 1.768 priključkov, propustnost omrežja pa se je izboljšala tudi s povečanjem zvez izven Gorenjske od 435 na 447 vodov, med občinami in glavno centralo pa od 336 na 351 vodov. Obremenjenost zvez se je povečala od 241 milijonov na 263 milijonov impulzov. Število naročnikov na 100 prebivalcev se je povečalo z 11,3 na 11,7.

V telegrafsko omrežje je bilo lani vključenih 7 novih teleprinterjev. Skupno deluje na Gorenjskem 161 teleprinterjev, ki so vsi slabo izkoriščeni.

-1b

Razmere v Remontu se izboljšujejo

Prihodnost Remontu načrtuje v dolgoročnem poslovnem sodelovanju z žirovskimi organizacijami združenega dela, kar bodo uredili s posebnimi samoupravnimi sporazumi

Kar dvakrat je v zadnjih treh letih občinska skupščina Škofja Loka sprejela ukrep družbenega varstva za Remont-gradnje Žiri. Prvič leta 1980, ko je tridesetletni kolektiv pridobil precejšnjo izgubo in ni imel izdelanih razvojnih možnosti in drugi septembra lani, ko se je pokazalo, da se razmere ponovno poslabšujejo in so bili izplačani osebni dohodki višji od dovoljenih z družbenim dogovorom in resolucijo. Ukrep je nalagal Remontu, da v enem letu poračuna preveč izplačane osebne dohodke, strokovne službe in samoupravni organi pa morajo proučiti možnost nadaljnega razvoja delovne organizacije z opravljanjem gradbenih del na žirovskem območju.

Izvršni svet, ki je dolžan spremljati uresničevanje ukrepov družbenega varstva, je na torkovi seji, potem, ko je poslušal obširno obrazložitev o delu Remonta in njegovih razvojnih načrtih, ki ga je podal vršilec dolžnosti direktorja Jože Tavčar, bil mnenja, da se razmere v tem delovnem kolektivu izboljšujejo, da pa je v podjetju kljub temu treba pripraviti sanacijski program, ki bo ob načrtovanju razvoja upošteval sedanje težke pogoje v gradbeništvu in specifične potrebe žirovskega območja.

V Žireh je združeno delo kot tudi krajevna skupnost zainteresirano za obstoj manjše gradbene organizacije, ki hkrati prevzema nekatera komunalna dela, kot je pokopališka služba in zimska cestna služba ter druga podobna dela. Svoj razvoj in prihodnost pa si Remont gradnje načrtuje s dolgoročnim poslovnim sodelovanjem z žirovskim združenim delom, kar bodo uredili s posebnimi samoupravnimi sporazumi. V Žireh menijo, da je podjetje Remont primerno opremljeno za opravljanje gradbenih del na območju Žirov, za nakup nove opreme pa je pripravljeno nastopiti kot garant.

Tudi poslovni rezultat je bil ob koncu leta boljši in so ga zaključili brez rdečih števil, hkrati pa so se tudi kadrovske okrepili. Zaposlili so že dva gradbeni tehnika, razpisali pa so še dve štipendiji za enak poklic ter eno za arhitekta, medtem, ko delavce s potrebno ekonomsko izobrazbo že imajo.

Vse to dokazuje, da se razmere izboljšujejo in izvršni svet je bil mnenja, da bo potem, ko bodo znani podatki zaključnega računa in izdelan sanacijski načrt razvoja, lahko predlagali občinski skupščini, da odpravi ukrep družbenega varstva.

L. Bogataj

Nepovezano tržiško šolstvo

Uvedba enoizmenskega pouka kot prvi korak k celodnevni osnovni šoli je v tržiški občini ovirana zaradi prenapolnjenosti oddelkov v matičnih šolah, zlasti bistriški — S povezavo vseh treh šol pod isto streho bi lažje poenotili vzgojnoizobraževalno delo ter izenačili materialne in kadrovske pogoje dela

Tržič — V preteklem šolskem letu je v tržiški občini obiskovalo osnovno šolo 1744 otrok v 63 oddelkih, kar predstavlja 27,7 otroka na oddelke. Vendar pa pri tem ne kaže prezreti štirih podružničnih šol, kjer je bilo povprečje otrok v petih oddelkih le 16,4. Pomeni, da so bili v matičnih šolah nekateri oddelki številnejši od 32 učencev, kolikor dovoljuje novi zakon o osnovni šoli.

Najbolj polna je osnovna šola heroja Bračiča v Bistrici, kjer zmogljivosti že dolgo ne morejo več slediti naraščanju prebivalstva. Za odpravo gneče in uvedbo enoizmenskega pouka, ki je prvi korak k celodnevni šoli, bi v Bistrici morali dobiti najmanj osem novih oddelkov.

V celodnevno osnovno šolo je bilo lani vključenih 218 otrok na

razredni stopnji v osnovni šoli Kokrški odred v Križah. Nadaljnji razvoj celodnevne oblike dela in življenja v tržiški občini pa ne bo mogoč dotlej, dokler v vseh treh šolah ne bodo uspeli izenačiti materialnih pogojev. Kot že rečeno, je osnovni pogoj zagotovitev enoizmenskega pouka. Glede prehrane ni več ovir, saj so lani uspeli obnoviti in povečati zmogljivosti kuhinje tudi v osnovni šoli heroja Grajzerja.

Ob kriški šoli je najbližja prehodna celodnevna oblika prav šola heroja Grajzerja, kjer se odvija že druga etapa dograditve. Šola bo dobila nove prostore za knjižnico in tehnični pouk, vse pa je tudi že pripravljeno za dozdavo štirih učilnic.

Najkasneje bodo rešene prostorske težave v bistriški šoli. Prenapolnjenost oddelkov bi do tedaj najlažje

premagovali z bolj gibljivimi šolskimi okolišči. Žal je zaradi nepovezanosti vseh treh matičnih šol trenutno dogovarjanje nekoliko težje. Sploh bi za poenotenje izobraževalnega in vzgojnega dela, za izenačenje materialnih in kadrovskih pogojev dela v tržiški občini kazalo vse tri osnovne šole povezati pod isto streho. Tak program so v strokovni službi interesnih skupnosti družbenih dejavnosti izdelali že pred leti, vendar, žal, ni našel na podporo. Zdaj bi ga bilo morda dobro znova privleči na dan, dopolniti oziroma prilagoditi trenutnemu položaju in — uresničiti. Nepriljubljeno je ponavljanje, da je tržiška občina majhna, vendar 1700 učencev in 90 prosvetnih delavcev, kolikor jih je v vseh treh šolah, zadošča komaj številu nekoliko večje šole drugod.

H. Jelovčan

Gorenjcem manjka enotnosti

Zasedanje skupščine gorenjskih občin enkrat letno je premalo za seznanjanje z vprašanji, ki so nam skupna. Novi predsednik skupščine je Janez Piškur iz Tržiča, podpredsednik pa Boris Šetina iz Radovljice

KRANJ — Redko se na skupščinah zgodi, da se prav ob poročilu o opravljenem delu v preteklem obdobju razprava o izpolnjenih sklepih in o odgovornosti zanje tako zaostri, kot se je konec preteklega tedna na seji skupščine gorenjskih občin. Delegati so imeli resne pripombe na preveč redke sklice skupščin — le enkrat na leto, kar vsekakor ne more prispevati k usklajevanju skupnih interesov in problemov ne ravno najbolj enotne regije, povrh pa so tudi očitali predsedstvu skupščine gorenjskih občin, da je zanemarilo informiranje občinskih delegacij v tem obdobju. Skupščina je za bodoče obdobje sklenila to popraviti in sestala se bo večkrat na leto, prav tako pa naj bi se okrepila povezava predsedstva s posameznimi delegacijami v občinah. Na ta način naj bi imela skupščina več vpliva in pregleda nad problematiko, značilno za Gorenjsko, s čimer se sicer srečuje redno le predsedstvo skupščine, ki ga sestavljajo predsedniki skupščin občin in predsedniki izvršnih svetov. Tako bo

morda skupščina lahko v večji meri vplivala na reševanje skupnih gorenjskih vprašanj.

Vendar pa ni edina slabost iskanje skupnega jezika, pač pa izvrševanje dogovorjenega. Medtem ko pri reševanju nekaterih problemov ni bilo zatikanj, to so bili dogovori o blažitvi mesne krize, sovlaganja v bosanske premogovnike, sovlaganja v farmo prašičev v Stični in druge enotno dogovorjene naloge, pa se okoli nekaterih vprašanj Gorenjska vrte že vrsto let brez otipljivejših rezultatov. Tako se že najmanj pet let ustanavlja preskrbovalna skupnost, toda kaj dlje od iniciativnega odbora za ustanovitev in vprašanj o potrebnosti ter sprejetih sklepov še niso prišli.

Na dnevnem redu se je bilo tudi poročilo o delu Uprave inspekcijskih služb za Gorenjsko v preteklem letu, ki so ga delegati ocenili za uspešno, menili pa so, da bi kazalo pogostejše kot doslej s problematiko, s katero se ukvarja inspekcija, seznanjati javnost. Delegacija iz Radovljice pa je dala pobudo za turistično

inspekcijo, podobno kot to že ima sosednja republika.

Skupščina gorenjskih občin je sprejela tudi programske umeritve za delo v tem letu ter program dela organov skupščine. Izvolila je tudi novega predsednika in podpredsednika skupščine. Novi predsednik skupščine z enoletnim mandatom je Janez Piškur iz Tržiča, podpredsednik pa Boris Šetina iz Radovljice. Obenem je skupščina sprejela tudi sklep o vrstnem redu opravljanja funkcije predsednika in podpredsednika, po katerem se izmenjavajo predsedniki vseh skupščin občin na Gorenjskem, povezanih v skupščino gorenjskih občin.

L. M.

STRAHINJ — Organizatorji letošnjega slovenskega biatlona, ki sodi v okvir osmega množičnega smučarskega teka Po poteh Kokrškega odreda, so se v soboto v Strahinju izkazali. Čeprav nimajo še izkušenj za taka tekmovanja, so tekmovanje izvedli brez napake. Smučine so bile res odlične. Tekmovanje je doseglo svoj namen, saj je bilo v udinborštanskih smučinah nad petdeset pionirjev gorenjskih in slovenskih osnovnih šol. To je še en dokaz, da je tudi ta smučarska disciplina med našimi pionirji priljubljena. — (dh) — Foto: F. Perdan

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Čas poklicne odločitve

Medtem ko v najrazličnejših sredinah zagreto preverjajo praktične izkušnje usmerjenega izobraževanja, štopa vanj že tretja generacija slovenskih osmošolcev. Učencev, ki se bodo junija poslovali od osnovne šole, je na Gorenjskem okrog 2500. Čeprav se na poklicne odločitve že dolgo temeljito pripravljajo, je zanje marec tisti neizprosni mesec, ki terja dokončno opredelitev.

Mreža prvih letnikov gorenjskih srednjih šol je podobna letošnji in je po številu vpisanih mest nekoliko ohlapnejša od števila osmošolcev. To niti ni slabo, saj omogoča učencem lažjo izbiro med usmeritvami in smermi izobraževanja, seveda pa bodo (tudi) zaradi tega spet nekoliko prikrajšane manj »privlačne« šole, ki se bodo morale brez ozira na potrebe združenega dela otepati z na pol praznimi oddelki.

Do 25. marca morajo vsi učenci, ki želijo nadaljevati šolanje v skrajšanih ali srednjih programih — bodoči bruci pa do 28. marca — oddati prijave za vpis. Pred njimi je torej eden najpomembnejših korakov v življenju, ki ga je treba skrbno pretehtati. Zamuda ali nepravilna odločitev lahko kljub temu, da do vpisa manjka še nekaj mesecev, postane težko popravljiva napaka.

Osmošolcem so pri odločitvah ob lastnih željah najbližji svetovalci vsekakor starši, ki na namere gledajo bolj življenjsko kot otroci in imajo, razumljivo, tudi več besede kot svetovalci v šolah ali skupnosti za zaposlovanje. Ena od pomembnih oblik, ki se je dokazala v poklicnem usmerjanju, pa so tudi informativni dnevi po šolah. Srednje šole jih pripravljajo za osmošolce v četrtek, 3. marca, ob 9. in 17. uri, naslednji dan ob 9. uri pa za kandidate za vpis v izobraževanje ob delu oziroma iz dela. Visokošolske organizacije bodo imele informativni dan v petek ob 9. in 15. uri ter v soboto ob 9. uri za študente ob delu in iz dela.

Izredno dragocen pripomoček pri poklicni odločitvi je prav gotovo tudi razpis kadrovskih štipendij, ki številnim učencem in študentom ne predstavljajo več le denarne pomoči med šolanjem, ampak tudi bolj ali manj verjetno zagotovilo za kasnejšo zaposlitev.

Gorenjsko združeno delo je za novo šolsko leto razpisalo 2011 kadrovskih štipendij, 303 manj kot letos. Kar 86 odstotkov štipendij je namenjenih za srednje izobraževanje, in to večinoma za protivodno-tehnične usmeritve. Za višje in visoke šole jih torej ostane le štirinajst odstotkov; štiri za višje in deset za visoke. Dokaj skromen delež kadrovskih štipendij za študij kaže, da gorenjsko združeno delo vse prepočasi doumeva, da bo do višje produktivnih in razvojno perspektivnih proizvodnih programov lahko prišlo samo s sposobnimi strokovnjaki.

Ob skrbi za poklicne opredelitve rednih učencev in študentov pa spet ostaja nekoliko v zatišju izobraževanje ob delu in iz dela. Prvi korak k naraščanju oziroma vsaj ustavitvi nazadovanja dopolnilnega izobraževanja delavcev morajo vsekakor napraviti organizacije združenega dela. Z internimi razpisi velja pohiteti, saj veljajo za delavce enaki pogoji in roki za prijave vpisa kot za redne šolarje.

H. Jelovčan

Tisočletna Škofja Loka je dobila nov obraz z obnovo pročelij, o temeljitejši obnovi pa se bodo pogovorili na jutrišnjem sestanku odbora za revitalizacijo starega mestnega jedra, na katerem bodo spregovorili o razglasitvi tega dela Škofje Loke za posebno zaščiteno območje. — Foto: F. Perdan

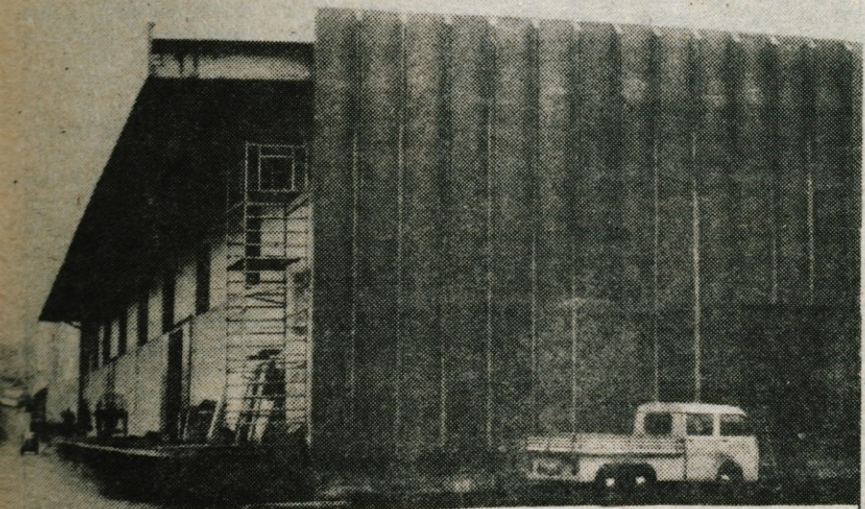

Tudi drugi primer je iz Piberka. Tudi tovarna Steiftiz, proizvajalka posteljne opreme, utegne kmalu zastati. V Piberku naj bi ostale le pisarne. O proizvodnji bi bilo moč govoriti le, če bi dežela dala podporo, kar pa je glavar že odklonil. Tako bo šla tudi ta proizvodnja verjetno v deželo Štajersko, kjer je deželna vlada voljna pomagati.

J. Košnjek

Primanjkuje dobrih programov

V škofjeloški občini so lani porabili za gospodarske investicije komaj 4 odstotke družbenega proizvoda — Največje naložbe, ki so jih začeli lani so obnova tovarne fonskega pohištva v Alplesu, proizvodnja naprav za avtomatizacijo strege v Kladivarju in izgradnja proizvodne dvorane za kompletiranje montažnih hiš v Jelovici

Škofja Loka — V Jelovici so pred kratkim zgradili novo skladišče. Vrednost objekta je 55 milijonov dinarjev, izvajalec del pa je bil SGP Tehnik iz Škofje Loke. — Foto: D. Papler

Vse težje kreditiranje naložb

Kreditni za osnovna sredstva se ne smejo povečevati, naložbe dodatno omejujejo tudi predpisi o obratnih sredstvih in vse višje obrestne mere

V Temeljno banko Gorenjske je včlanjenih 363 delovnih organizacij iz gospodarstva in 60 iz negospodarstva. Druge organizacije združene v Ljubljansko banko — Gospodarsko banko Ljubljana ali v Jugobanko — Temeljno banko Ljubljana. Ob koncu leta 1982 je znašala skupna bilanca vsota Gorenjske temeljne banke 28,4 milijarde dinarjev, kar je za 23 odstotkov več kot leto prej. To je nekaj manj kot 70 odstotkov družbenega proizvoda Gorenjske v letu 1982.

Letos bo znašal kreditni potencial Temeljne banke Gorenjske 6,4 milijarde dinarjev, od tega je prenešenih obveznosti iz lanskega leta 1,36 milijarde dinarjev. Za kredite bo tako letos namenjenih približno 12,3 odstotka družbenega proizvoda. Ker pa ima Temeljna banka Gorenjske neugodno sestavo virov, saj kratkoročni predstavljajo približno 85 odstotkov priliva, od katerih sme le 20 odstotkov porabiti za dolgoročne naložbe, so drastično zmanjšane možnosti za kreditiranje investicij. Po drugi strani pa vrednost skupnih naložb omejuje tudi predpisani limit, ki sme znašati le 13,3 odstotka.

V Temeljni banki Gorenjske se že nekaj časa srečujejo tudi s težavami pri devizni likvidnosti. Vzrok je deloma v spremenjenih pogojih razpolaganja z devizami, deloma pa tudi v tem, da članice prek Temeljne banke izpeljujejo

le polovico izvoznih poslov in kar 70 odstotkov uvoznih poslov. Banka rešuje devizno likvidnost s terminkimi nakupi deviz od drugih temeljnih bank in najemanjem kratkoročnih in deviznih depozitov v tujini. Zaradi teh poslov je dohodek banke manjši; ker ga poberejo tečajne razlike. Za letos načrtuje banka za 150 milijonov dinarjev novih deviznih kreditov za uvoz opreme, odplačila pa znašajo 741 milijonov dinarjev, vendar pa bo dobila še enkrat večjo vsoto vrnjeno iz deviznih depozitov.

Položaj je problematičen tudi na področju investicijskega kreditiranja, kjer letošnja kreditnomonetarna politika zavezuje banke, da ne smejo povečati obsega kreditov za osnovna sredstva. Temeljna banka Gorenjske je že lani odobrila kredite s koriščenjem v letu 1983 v višini 924 milijonov dinarjev, medtem ko bodo odplačila kreditov znašala 514 milijonov dinarjev. Po načrtu pa naj bi banka letos odobrila 1,3 milijarde dinarjev investicijskih kreditov s tranšo za leto 1983 v višini 926 milijonov in za 1984. leto 411 milijonov dinarjev. Kredite bo lahko odobrila le za trajna obratna sredstva. Glede na pričakovanja članic to pomeni le 46 odstotkov njihovih predlogov.

Dodatne omejitve investicij bodo povečali tudi novi predpisi o obratnih sredstvih, kakor tudi vse višje obrestne mere.

L. Bogataj

Škofja Loka — Škofjeloška industrija v zadnjih dveh letih izredno malo vlaga v posodobitev in razširitev proizvodnje. Naložbe so tako upadle, da je že ogrožen nadaljnji razvoj, saj je kar 70 odstotkov opreme oziroma osnovnih sredstev tehnološko zastarelih, 80 odstotkov pa celo odpisanih. Zato je tako velik padec naložb resno opozorilo, da je treba narediti vse, da se razmere premaknejo na bolje.

Tako so lani v škofjeloški občini investirali v osnovna sredstva v industriji komaj 4 odstotke družbenega proizvoda. Vzrok ni le pomanjkanje denarja, temveč še v večji meri pomanjkanje primernih programov, ki bi zagotavljali dovolj velik dohodek na vloženi denar in bi bili tudi izvozno zanimivi. V večini delovnih organizacij namreč nimajo primerno organiziranih in usposobljenih razvojnih služb, kar se še kako pozna pri pripravljanju novih proizvodnih programov in s tem tudi naložb.

Lani je bilo v škofjeloški občini zaključenih le 15 gospodarskih naložb. Največja je bila nova tovarna zamrzovalnikov LTH, ki je veljala 63 milijonov dinarjev, od tega je bilo 21 milijonov dinarjev bančnih kreditov. Druga največja naložba je bila izgradnja Alpinine tovarne na Colu v ajdovski občini v vrednosti 58 milijonov dinarjev. To je bila izgradnja novih proizvodnih prostorov. Nova tovarna je izredno pomembna za ta del Primorske, saj v tem koncu primanjkuje delovnih mest. V Iskri Reteče so razvili proizvodnjo opekača kruha in vanjo vložili nekaj manj kot 50 milijonov dinarjev.

Novih investicijskih programov, ki so jih lani začeli ni veliko. Izstopa investicija v Alplesu, kjer so začeli rekonstrukcijo tovarne fonskega pohištva. Naložba bo veljala 245 milijonov dinarjev in je prvi primer soinvestiranja članic GLG in nekaterih drugih organizacij za izvoz.

V prenovljeni tovarni bodo namreč iz bukovine, ki jo je doma dovolj, izdelovali pohištvo za izvoz.

Pri investicijskih programih izstopa tudi žirovski Kladivar. V tej delovni organizaciji, ki izstopa tudi po izredno velikem vlaganju v razvoj, saj v ta namen izločajo kar 10 odstotkov dohodka, bodo za proizvodnjo naprav za avtomatizacijo strege namenili kar 65 milijonov dinarjev. V Jelovici pa so začeli graditi proizvodno dvorano za kompletiranje montažnih objektov, ki bo veljala 47 milijonov dinarjev.

L. Bogataj

Komunalne cene na prepihu

V radovljjski občini lani niso podražili komunalnih storitev, ker jih je prehitela splošna zamrzitev cen — Njihove zahteve po podražitvi so zato zdaj toliko večje, češar posebej sindikati ne sprejemajo z navdušenjem; zahtevajo natančno analizo vseh komunalnih stroškov, boljše organizacijo dela in drugačno nagajevanje delavcev

Radovljica — Vsa leta doslej so bili radovljjski komunalci navajeni, da na začetku druge polovice leta povišajo cene svojih storitev. Podražitve so bile takorekoč avtomatične, nikoli niso veliko razpravljali o tem, do kolikšne mere so upravičene. Lani se je zataknilo. Zahtevki za podražitve je ostal v predalu občinske skupnosti za cene, saj ga je prehitela splošna zamrzitev cen. Radovljjsko Komunalno gospodarstvo se je znašlo v denarnih težavah. Lansko leto so nekako še prebrodili, letos brez večjih podražitev ne bo šlo več, pravijo, in navajajo, da bodo sicer imeli izgubo pri vodarini, kanalsčini, odvozu smeti in posebej pri pogrebnih in pokopaliških dejavnostih.

Naštete komunalne storitve seveda niso edini prihodek Komunalnega gospodarstva, saj za svoje delo dobiva sredstva tudi od komunalne skupnosti, izvajajo pa še gradbeno, obrtniška in investicijska dela. Vendar v skupnem prihodku vse večji delež zavzema prihodek od tako imenovane stranske dejavnosti in lani je prihodek od osnovnih, komunalnih storitev znašal le 44 odstotkov v skupnem prihodku, ki je znašal nekaj več kot 88 milijonov dinarjev. Torej, kakor pravijo pri Komunalnem gospodarstvu, stranske dejavnosti »preživljajo« osnovne. Zato je razumljivo pritisk na podražitev komunalnih storitev vse večji, saj letos s stransko dejavnostjo ne bodo mogli več v celoti pokriti stroškov komunalnih storitev.

Izračunali so, da bo pri vodovodu izguba znašala skoraj 4 milijone dinarjev, pri kanalsčini skoraj 2 milijona dinarjev, pri odvozu in depoziranju odpadkov več kot 2 milijona dinarjev, največjo izgubo pa prinaša pogrebna in pokopališka dejavnost, kjer je razkorak med priznanimi in dejanskimi stroški največji.

Komunalno gospodarstvo zdaj zahteva odobritev že lani predlaganih cen, ki jih je prehitela zamrzitev, zahtevajo pa še podražitve med letom. Posebej predlagajo, da bi med letom postopoma zviševali cene za pogrebno in pokopališko dejavnost, da bi tako ujeli stroške. Če pri vodarini in kanalsčini ter odvozu smeti torej računajo na 16-odstotno podražitev, pa naj bi bili znatno dražji pogrebi in urejanje grobov. Komunalno gospodarstvo na primer navaja, da znašajo stroški urejanja pokopališč 568 dinarjev za grob, trenutno pa najemnine znašajo od 40 do 200 dinarjev. Pri pogrebnih storitvah je največji razkorak pri izkopih grobov, kjer imajo na primer za poglobljeni grob priznanih 1.880 dinarjev stroškov, dejansko pa znašajo 7.479 dinarjev. Če nekako skušamo izračunati, bi običajen pogreb po dejanskih stroških, kakor jih prikazuje Komunalno gospodarstvo, veljal več kot 21 tisoč dinarjev.

Nad takšnimi podražitvami v občini vsekakor niso navdušeni, posebej ne občinski sindikalni svet, ki je nedavno obravnaval problematiko Komunalnega gospodarstva. Skupnosti za cene je priporočil, naj terja od Komunalnega gospodarstva natančno analizo stroškov in naj potrdi le resnično ekonomsko upravičene podražitve. Opozorilo so tudi, da organizacija dela v Komunalnem gospodarstvu ni dobra, zavoljo tega tudi izraba delovnega časa in delovnih strojev ne, kar vse vpliva na stroške poslovanja. Komunalno gospodarstvo je zdaj organizirano tako, da imajo v Radovljici, na Bledu in v Bohinjski Bistrici po 20 do 40 zaposlenih, ki delajo vse. Organizirati bi se morali po dejavnostih, tako da bi imeli na primer eno vodovodno dejavnost za vso občino.

Občinski sindikalni svet je opozoril še na neki problem. Administrativni delavci v komunalnem gospodarstvu so v primerjavi z delavci na terenu preveč nagajeni za svoje delo. Prepada torej, ki je posledica preteklega precejevanja administracije nasploh in ga bodo morali tudi v Komunalnem gospodarstvu kmalu premostiti.

M. Volčjak

Udarci cenovnih nesorazmerij

Manjši odkup mleka, nerazumna cenovna razmerja ter skokovit porast stroškov so razlogi za veliko izgubo v Mlekarni kranjskega KŽK — Z ustvarjenim dohodkom niso kos niti enostavni reprodukciji — Sanacijski program in strogo varčevanje ali upanje na boljše čase za slovenske mlekarje

Kranj — Hitro slabšanje gospodarskega položaja mlekarstva predelovalne industrije v Sloveniji se je drastično odrazilo tudi v kranjski Mlekarni KŽK. Že predlanske cene so napovedovale ekonomski padec, lani pa mlekarjem ob spremenjenih odkupnih in prodajnih cenah ni bil priznan ustrezen delež stroškov. Izpad dohodka v kranjski Mlekarni je znašal prek 40 milijonov dinarjev. Že tretje leto upada odkup mleka, zato je kranjska mlekarja že takoj v začetku kmetom po posebnem dogovoru doplačevala znatne zneske nad dogovorjeno ceno. Tudi lani, čeprav je bila v težkem položaju, je izplačala delež za stimulacijo kvalitete, prispevek za zavarovanje, prispevek za servisiranje molznih strojev in zatiranje mastitisa, sredstva za pomoč pri izgradnji zbiralnic ter regres za pridelovalce mleka v hribovitih predelih.

Kot kaže, so bila porabljena sredstva zaman, saj so odkupili znatno manj kot pretekla leta, pa tudi kvaliteta ni bila boljša. Količina odkupljenega mleka je celo manjša kot leta 1980, za planom pa zaostaja kar četrtno. Doplačila nad dogovorjeno ceno niso imela učinka niti na povečanje prireje. Vzroki za takšno stanje niso nobena skrivnost: prenizka odkupna cena in pomanjkanje močnih krmil sta povsod na Gorenjskem (verjetno ugotovitev velja tudi za ostalo Slovenijo) zavori pridelave in odkupa mleka.

Da je kranjska Mlekarna, vsa leta dober gospodar, lani zabredla v izgubo, so kriva cenovna neskladja. Predlani so ob povečanju odkupne cene mleka dovolili le minimalno povečanje cene izdelkom, pri čemer so bili priznani tudi transportni stroški. Lansko ponovno povišanje odkupne

cene mleka je šlo izključno v breme mlekarne, čemur pa ni sledila podražitev mlečnih izdelkov. Dopuslili so le zvišanje cene konzumnega mleka. Odkupna cena je torej pokrita le za nekaj več kot tretjino odkupljenega mleka, dve tretjini pa pri vsakem litru prinašata 2,57 dinarjev izgube.

Kljub sprejetemu sanacijskemu programu, kljub vrsti varčevalnih ukrepov in popolnemu izkoristku notranjih rezerv (celo prostovoljnemu delu delavcev) tudi to leto ne obeta pozitivnega poslovanja. Že lanska podedovana izguba bo pustila precejšnje posledice na poslovanju, dodatna pa bo posledica cenovnih razlik. Do konca marca cene ostajajo zamrznjene, tako da si mlekarji ne bodo mogli pomagati drugače kot z zmanjševanjem proizvodnih stroškov. V kranjski Mlekarni že zdaj težijo k ostrejši disciplini, manjšemu bolniškemu staležu, boljšemu nagajevanju po delu in večji motivaciji za kvalitetnejše delo. Pa vendar so to le skromne zaplate na kritično poslovanje. Mlekarstvo bo namreč v krizi, dokler ne bodo usklajene cene.

D. Z. Žlebir

V Sori uspešno izvažajo

V tovarni Sora Medvode so lani dosegli 225 milijonov dinarjev celotnega prihodka, kar je skoraj tretjino več kot predlani. Povečali so izvoz na konvertibilno področje in tudi za letošnje načrtujejo približno za tretjino večji izvoz. Največ naj bi prodali v Francijo in Veliko Britanijo. Hkrati letos načrtujejo 250 milijonov dinarjev celotnega prihodka.

-fr

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Koliko delavcev za 840 mest?

Ponudba za izobraževanje delavcev v prihodnjem šolskem letu je razgrnjena. Pregledali bomo programe za pridobitev strokovne izobrazbe v srednjem usmerjenem izobraževanju, ki jih razpisujejo šole na Gorenjskem. Za izobraževanje ob delu in iz dela je na Gorenjskem na voljo 840 mest, pri čemer gre za vse tri vrste programov: skrajšane, programe srednjega izobraževanja in nadaljevalne programe.

Za skrajšane programe srednjega izobraževanja razpisujejo gorenjske šole 240 mest. V metalurški usmeritvi je 30 mest pri Železarskem izobraževalnem centru na Jesenicah; v kovinsko predelovalni usmeritvi je prav tako 30 mest na Jesenicah in 30 pri Šolskem centru za kovinarsko in avtomehaniško stroko v Škofji Loki. Na tej šoli je še 120 mest za skrajšani program vožnje motornega vozila, v Izobraževalnem centru Sava Kranj pa 30 mest za predelovalce polimerov.

Najširše možnosti so v programih srednjega izobraževanja, za katere imamo 510 mest. Železarski izobraževalni center na Jesenicah razpisuje 30 mest za program metalurgije in 30 za program kovinarstva in strojništva; Izobraževalni center Sava 60 mest za

gumarja, Srednja tekstilna in obutvena šola Kranj po 30 mest za programe tekstilnega mehanika, tekstilnega kemika, tekstilnega konfeksionarja in obutvenega tehnologa; Mlekarski šolski center Kranj 30 mest za elektroenergetiko in za elektroniko; Srednja šola za gostinstvo in turizem Bled po 30 mest za kuharstvo in za strežbo; Srednja lesarska šola Škofja Loka 30 mest za program lesarstva.

Izbira za neproizvodne oziroma netehniške programe je bolj pičla, saj imamo za te programe le 90 razpisanih mest: Ekonomsko-administrativni šolski center Kranj po 30 mest za administrativno in poslovno-finančno dejavnost ter Gimnazija B. Zihlerla Škofja Loka 30 mest za družboslovno-jezikovno dejavnost.

Za nadaljevalne programe srednjega izobraževanja je na gorenjskih šolah 90 mest. Program obratnega strojnega tehnika razpisuje Iskra šolski center Kranj in šolski center za kovinarsko in avtomehaniško šolo Škofja Loka (oba po 30 mest), na voljo pa je še en oddelek trgovinskega poslovanja pri Šolskem centru za blagovni promet Kranj.

Podrobnosti o razpisih lahko kandidati dobe v posebni prilogi Dela, 23. februarja letos, več pa bodo zvedeli tudi na šolah ter v strokovni službi skupnosti za zaposlovanje. Seveda pa razpis še zdaleč ni vse, saj se lahko zgodi, da bo v večji meri ostal mrtva črka na papirju, če se ne bodo zganile organizacije družbenega dela. Prav od njih je odvisno, koliko delavcev bodo napotile na izobraževanje.

Že več let vemo, da je normativno zadeva docela jasna. Organizacije združenega dela so namreč po zakonu o usmerjenem izobraževanju, zakonu o delovnih razmerjih in končno po družbenih dogovorih o kadrovske politiki v občinah zavezane, da objavijo interne razpise o izobraževanju in da so delavci o njih tudi obveščeni. Vprašanje pa je seveda, koliko organizacij bo to tudi storilo in koliko jih bo tudi aktivno pridobivalo delavce za izobraževanje. To bo kasneje razvidno tudi iz rezultatov ob začetku prihodnjega šolskega leta.

Franc Belčič

Glasba, odrinjena v »klošarske« prostore

Kranj — Klub ljubiteljev glasbe že vrsto let pestri glasbeno življenje kranjske mladine. V njem se zbirajo pristaši dobre glasbe, ki si ob poslušanju izmenjujejo misli, hkrati pa se na tematskih večerih, koncertih in prek svojega strokovnega glasila izobražujejo in dvigajo svojo glasbeno kulturo. Sprva so poslušali predvsem rock, zrelost članstva pa jih je navedla na širši spekter glasbene ponudbe. Najprej so lani ustanovili jazz sekcijo, nato so se poigravali z idejo o sekciji za resno glasbo. Toda nenaklonjenost kranjske srenje, izguba prostorov in upad članstva so jim prekržili račune.

V Prešernovem gledališču so nekaj torkov zapored člani KLG lani prirejali večere jazza, potem pa so jih tam odslovili. Razlogi še vedno niso povsem jasni, verjetno pa je skoraj stoglava množica v kladnici gledališča upravi povzročala resne skrbi. Za prihodnje večere jazza so jim ponudili drug, žal povsem neprimeren prostor v hotelu Creina. Za občuteno doživljanje dobre glasbe je potreben resnično kulturni prostor, nenazadnje tudi zato, da se na koncertu znajdejo pravi ljudje, ki jih tja privede res le ljubezen do glasbe. Zato so člani KLG zdaj bridko razočarani, ko jim je gledališče odpovedalo gostoljubje v kladnici, kamor ni mo-

gel priti kdorsibodi. Prostor hotelu Creina, kamor ne zahajajo le glasbe željni obiskovalci, jim ne morejo nadomestiti prejšnjega domala privilegiranega udobja. Posebej še, ker naj bi jih (vsaj tako trdijo člani KLG) iz njih pregnali na neosnovanih obtožbah, kot so narkomanija, alkoholizem in izgreznitvo.

Družba je do mladih ljudi, ki poslušajo rock in se po mnenju malomeščanske okolice morda vedejo nekoliko nekonvencionalno, resda bolj nezaupljiva kot do kakih folkloristov ali baletnic. V družini kritičnih, zahtevnih, včasih celo evforičnih ljudi vidijo kal prestopništva, mamil, kriminala. Na koncerte moderne glasbe resda zahajajo vse vrste mladih ljudi, toda krivde za to ne gre pripisovati organizatorju koncerta, glasbenemu klubu. Tovrstne obtožbe (pri klubu ne vedo točno, od kod prihajajo) so članom KLG v precejšnji meri spodkopale samozaupanje, saj so jim odvzele precej članstva. Klub se trudi oživiti glasbeno dogajanje, vzgaja mlade ljudi h glasbi, ki jim je blizu in jo razumejo, zato jim izkazana nezaupnica nikakor ni v prid. Bolj kot izguba prostora v elitnem Prešernovem gledališču (saj so zasilo domala boljše namešteni kot večina drugih kulturnih skupin) jih boli nenaklonjenost družbe. Namesto da

bi v njihovem prizadevanju videla skrb za prosti čas mladih, ki bi se sicer zapirali med štiri stene in tam le z enim ušesom poslušali glasbo, jih neutemeljeno obsoja. Kako je mogla slabo luč na klub vreči glasba (pa čeprav v vesoljnem svetu velja za uporniško), ko klub vendar uživa podporo kranjskih kulturnih ustanov, ki med ljudmi veljajo za resne in zanesljive, in nenazadnje tudi mladinske organizacije? D. Z. Žlebir

Višje stanarine

Vseh izračunov še ni. Kaže pa, da se bodo v Sloveniji aprila letos stanarine podražile. Za koliko, je še težko povedati, saj se bodo med občinami najbrž precej razlikovale tudi zaradi različnih potreb po vzdrževalnih delih v družbenem stanovanjskem skladu.

Znano je sporočilo zveznega izvršnega sveta, naj bi se stanarine v Jugoslaviji letos povečale povprečno za 30 odstotkov in se tako bolj približale ekonomskim stanarjem. Vendar pa so po republikah doslej precej neenako dražili stanarine. Zato so za enakovredna stanovanja tudi precej različne. Nekateri podatki kažejo, da so v Sloveniji celo do dvakrat večje kot v drugih republikah.

Sedanji predlog zveznega izvršnega sveta Sloveniji ustreza. Seveda to ne pomeni, da bi 30-odstotna podražitev stanarin veljala kar povprek. V slovenskih občinah se bodo namreč stanarine podražile različno. Lani so se na primer povečale od 5 do 22 odstotkov. Takrat je šlo bolj za usklajevanje med občinami. Vendar pa so nekatere občine podražile tudi zamudile zaradi sklepa zveznega izvršnega sveta o zamrznitvi cen. V teh občinah bodo letos stanarine najbrž podražili bolj kot drugje.

Okvirni program predvideva, da bi z letošnjo podražitvijo stanarin dosegli 60 odstotkov načrtovane ekonomske stanarine, kakršna naj bi bila v Sloveniji 1985. leta. Takrat naj bi letna stanarina znašala najmanj 2,44 odstotka od tako imenovane revalorizirane vrednosti stanovanja, ki pravzaprav odraža gradbeni del cene stanovanja. Po nekaterih podatkih naj bi sedanja letna povprečna stanarina v Sloveniji znašala le 1,31 odstotka od vrednosti stanovanja. Če pa upoštevamo še strožji predpis o revalorizaciji osnovnih sredstev, je stanarina z revalorizirano vrednostjo stanovanja še precej skromnejša. To pomena, da se bodo v prihodnjih dveh letih stanarine precej strmo dvigovale. Seveda pa so že zdaj v Sloveniji občine, kjer dajejo za stanarine precej več in bodo zato predvidena razmerja do leta 1985 lažje dosegle.

S podražitvijo stanarin pa se bo seveda povečalo tudi število tistih, ki bodo upravičeni do delne nadomestitve stanarine. Zdjaj je v Sloveniji okrog 3000 takšnih družin. Denarja na tem naslovu pa je dovolj. Zato morda ne bi bilo odveč razmišljati, da bi v prihodnje tudi nekoliko olajšali pogoje za pravico do subvencije k stanarini.

A. Žalar

Črtomir Zorec

POPOTNI UTRINKI

IZ KRAJEV NA PODROČJU ŠKOFJELOŠKE OBČINE

(2. zapis)

Že v prvem zapisu sem kar naštel, o čem in o kom nameravam pisati v tej rubriki. Ker pa nisem še vsega povedal, moram se nadaljevati

BRIŽINSKI SPOMENIKI

Tudi ti pomembni spomeniki slovenskega jezika imajo vsaj posredno zvezo s Škofjo Loko. V Freisingu (po slovensko: v Brižnju), sedežu bavarske škofije, se je ohranila prva slovensko pisana beseda iz leta (okoli) 1000. Zato bom ob prvi priložnosti o mestecu Freisingu, kakih 25 km severovzhodno od Münchna, moral le kaj več povedati — prej pa ga seveda obiskati, če bo le šlo.

SLOVENSKI BARBIZON

Še en tuj kraj, ki ga povezujem s Škofjo Loko! Bilo je v sredini prejšnjega stoletja, ko se je skupina francoskih slikarjev naselila v malem kraju Barbizonu poleg Fontainebleaua, južno od Pariza, ob mladi Seini. Slikarji so hoteli nemoteno opazovati življenje na vasi in preučevati naravne pojave, svetlobo, nočno nebo, gozdne sence in sončne lise. Po svojih skupnih težnjah in po svojih delih veljajo Barbizonci za predhodnike impresionizma.

Sprva so bili ti umetniki nepriznani, kajti zahtevali so neposredno povezavo z naravo in s stvarnostjo. Upoštevali so posebno nemir svetlobe in bili usmerjeni k svobodnemu slikarskemu načinu, delu v naravi in se protivili slikanju v zaprtih ateljejih (bili so to Manet, Renoir, Monet, Rodin).

No, in tako podobno so se tudi naši prvi impresionistični slikarji (Jakopič, Grohar, Stern, Jama in Vesel) iztrgali slikanju v mestnih ateljejih Münchna, Dunaja in Ljub-

ljane ter v letih 1902–1906 živeli in delali v škofjeloški okolici. Odkrili Škofji Loko časten naziv »slovenski Barbizon«.

POLJANŠČICA IN SELŠČICA

Dve imeni za Soro, za Poljansko in za Selsko. Od sotočja pod Škofjo Loko dalje je Sora le ena. Vendar v obeh linah govore le o svoji Sori in bi ne kazalo še z dodatnimi imeni ločiti. Še nasilneje bi nekateri imenovali Soro kot Sovro (od »vretja«), češ, Poljanska Sora izvira blizu vasice Sovre, jugovzhodno od Žirov.

SLOVENSKA ZASTAVA

Nekolikanj nenavaden vrtil v ta zapis. Toda dejstvo, da je znani narodnjak Antona Globočnik plemeniti Sorodolški Železnikov v okviru dejavnosti gibanja za Zedinjeno Slovenijo začetku druge polovice preteklega stoletja kot prvi »določil« barve slovenske zastave veljavne prav v naš čas!

TAVČAR – DAVČAR

Rad vpletam v svoje zapise jezikovna razmišljanja — o krajinskih in osebnih imenih. Na tako se bom dotaknil tudi imena Tavčar, ki je dolgo zmotno veljalo nekakega Tajčarja (t. j. Nemca), so novejša raziskave dognale, da izvira iz Davčarja, torej prebivalca Davče. Sploh pa Davča ni to daleč od Četene ravni, kjer je živel več rodov prednikov pisatelja Ivan Tavčarja. Pot na Četeno ravno (914 m) mi bo tem ljubša, ker me veže na vasico prijazen spomin mlajših let.

Mladi glasbeniki — Jeseniška glasbena šola vzgaja mlade instrumentaliste, ki se uče klavir, godala, pihala, tolkala in drugo. Nekateri svoje glasbeno šolanje nadaljujejo v Ljubljani, drugi stopajo v razne zabavne orkestre, predvsem pa k pihalnemu orkestru jeseniških železarjev. Na sliki trije gojenci jeseniške glasbene šole: Urška Rebernik na klavirju ter Marko Lukan in Primož Kapus na harmoniki. — Branko Blenkuš

Zanimiva razstava na Jesenicah — V soboto, 19. februarja, so v delavskem domu na Jesenicah odprli slikarsko razstavo del Tonija Vovka iz Novega mesta. O delu svojevrstnega slikarja je spregovorila Andreja Kolar in dejala, da se spopada s problemi sodobnega sveta. Krajši kulturni program so pripravili učenci jeseniške glasbene šole in igralka jeseniškega gledališča Bernarda Gašperšič. Razstavo je odprl častni član Dolika Miroslav Nikolič (na sliki s slikarjem). Razstava bo odprta do 2. marca, vsak dan razen nedelje od 16. do 19. ure, ob ponedeljskih, sredo in petkih pa tudi od 9. do 12. ure. — Branko Blenkuš

Železarski trg Železniki v Valvasorjevi dobi.

Edo Torkar • popotna povest

Plovba

Potem sva se še nekajkrat dobila — in potem sem šel v vojsko. Saj veš, kako je to, če si v vojski. Nič nisem hotel forsirati, še pisal sem ji komaj, da ne bi mislila, da jo v kaj silim. Niti poslovil se nisem od nje, preden sem šel, ker sva bila ravno takrat zaradi neke malenkosti sprta; pravzaprav — jaz sem bil sprt z njo. Jaz norec, ki nisem vedel, kaj imam, dokler nisem zgubil! In tako — jaz iz vojske nisem dal niti glasu od sebe, ona pa je začela z Mesarošem... In je še zdaj z njim... In še pisala mi je, ko se je začel smukati okoli nje, in če bi ji takrat vsaj odpisal... če bi ji pisal, naj ga pusti in naj čaka mene... Takrat še ne bi bilo prepozno... A jaz, norec! Zdjaj pa je, kar je: ona je že deset let z njim, otroke imata, jaz pa... Saj me vidiš: zapit, zanemarjen pomorščak, ki se zmeraj znova ženi s kurbami in flašami — s prvimi zmeraj manj, z drugimi zmeraj več — ki na lahek način požene vse, kar težko prigara, ki na kopnem niti svoje postelje nima, na katero bi se lahko ulegel in od-

počil... ki se venomer klati po teh prekletih morjih in zgublja čas in zdravje na teh prekletih železnih lupinah... Že devet let pomisli, že devet let! In koliko let še, preden me ne bo porbalo, koliko? Mogoče bi bilo vse drugače in boljše, če bi z Nedo takrat ostala skupaj. Gotovo bi bilo boljše — zame in zanjo. Tudi zanjo! Včasih jo svedo na ulici, in če ima čas, greva na kavico... In še zmeraj — tisti njen pogled, tisti njen nasmeh... Kar mravljinici mi grejo po telesu in vroče me spreletava, ko jo gledam, in sline mi zmanjkje v ustih, ko govorim z njo... Ah, kaj, pojdiva v salon, srkniva še kaj, dokler je še kaj pijače.

In sva šla. Jeremija pa je zapel: »... Kad bi ove ruže maleee za bol mog srca znaleee...« Česar ne zmore še tako viharo morje, naredi alkohol — zmeša ti glavo in želodec. Fant, še nikoli nisem bil tako nalit, sem rekel Zlatku, ko sem se že proti jutru opotekel v kabino. Legel sem na kavč, pa mi ni odleglo. »Zlatko, jaz sem pijan,« sem stokal, »mešal sem viski s pivom in zdaj sem pijan.«

Zlatko pa: »Nič hudega, cimer, kar na moj pograd leži, bom jaz danes na kavču spal.«

Kar oblečen sem legel na spodnji pograd. Misli sem, da bom crknil, tako se mi je vrtelo v glavi. »Zlatko, meni je slabo,« sem zastokal, »Zlatko, jaz bom kozlal...«

»Nič hudega, kar skozi se, na tla se skozlaj, boš videl, da ti bo odleglo.«

In jaz sem se skozlal, na tla sem se skozlal in res mi je odleglo.

Zlatko je šel v kuhinjo po krpo in po kanglo z vodo, ko pa je prišel nazaj, sem bil že toliko pri sebi, da sam lahko sam očedil za sabo.

»Vidiš, tako je, če treznjakovič pogleda pregloboko v kozarec,« mi je oponesel Zlatko.

Želodec sem spoznal, nori vrtljak v glavi se mi je ustavil, zaspati pa kljub temu ne morem.

»Kako je bilo popoldne v makini?« vprašam Zlatka.

»Svinsko. Separator olja je začel puščati in celo naročje štupe sem porabil, da sem očistil podest okoli njega. In ko sem prišel v kontrolno kabino na čaj, me je sekondo spet začel zababavati zaradi tiste cunje, ki sem jo včeraj pozabil v karterju pomožnega motorja...«

»Poslal bi ga nekam! Kaj se ima pa on za vtikati v tvoje delo — saj je vendar noštrumo tu na barki, in čif in kapo, da se brigajo zate.«

»Misliš, da mi ni zakuhalo? Prav imaš, lahko bi ga nekam poslal, celo moral bi ga. Ta tip me že od prvega dne zababava. Kolikokrat so me že zasrbele pesti, da bi ga na gobec.«

»Daj ga že enkrat, pa bo mir.«

»Ha! To je lahko reči. Ampak ti ga ne poznaš tako kot ga jaz. Če bi ga zares mahnili, aliti pa mu samo zagrozil, da bi ti videl, kako hitro bi se stekel zjutraj svojem velikemu prijatelju kapu v naročje, jaz pa bi v prvem portu dobil avionsko karto in šibal domov. Pa kaj to, to ni nič — saj sem že četrti mesec na tej barki in že na prejšnji sem bil sedem mesecev, že zdavnaj bi lahko šel na dopust, če bi

hotel; en mesec prej ali pozneje, kaj mi mar. A problem je drugje: ne pozabi, da je bil kapo tisti, ki se je zavzel zame, ko me je prejšnji noštrumo že na začetku prvega potovanja hotel izkrcati, ker sem skladišče rezervnih delov prebaval z belo barvo, in ne s sivo kot bi moral. Zdjaj veš, zakaj ne smem niti piti niti, če me sekondo nadere, pač pa stisnem rep in molčim. Naj me še tukaj izkrcajo, ko so me že na »Braniku«, ko sem pošlatal čisto kmalu zgodilo — bom šel sporazumno in po lastni volji, nočem, da me vržejo ven kakšnega cucka in da bo potem to vse življenje hodilo za mano. Pa ko bi vsaj šlo samo za me! A tu so še moji stari; tu je moj oče, ki me direktor gradbenega podjetja v našem mestu in bi na vsak način hotel imeti boljšega in uspešnejšega sina, kot pa ga ima. Naj ti pove, tebi lahko povem: dve leti sem že na morju, pa si staremu sploh ne upam povedati da sem navaden čistak, že takoj na začetku sem se mu zlagal, da so me vzeli za mehaka.

Boris Bogataj

Franc Puhar-Aci:

M. V.

Kranj – V lutkovnem gledališču v gradu Kiselštajn bo v četrtek, 3. marca ob 16. in ob 17. uri gostovala lutkovna skupina krajevné skupnosti Kodeljevo iz Ljubljane z lutkovno igrico »Medvedek na obisku«.

vina mesta Kranja»

»Povsem. Celo tako daleč smo šli, da smo za to knjigo izbrali prav takšen rumenkast papir, kot ga ima original in prav takšne črke pa seveda vezavo, naslov in vse, kar sem sodi. Le nekaj tiskovnih napak smo izločili, se razume. Gre pa tu velika

M. L.

Radovljica — V razstavišču Šivčeve hiše si lahko še do 6. marca ogledate razstavo »Slovenska ekspresionistična grafika«, ki jo je posredovala Moderna galerija iz Ljubljane. Gre za mikavno razstavo triindvajsetih originalnih grafičnih listov štirih priznanih slovenskih grafikov: Božidarja Jakca, Vena Pilona,

Mime Maleša in Toneta Kralja. Potujoča razstava je zbrana iz zbirki ljubljanske Moderne galerije z željo, da predstavi zgosten pregled polpreteklega obdobja naše grafike, obdobja, v katerem moramo iskati korenine vsega kasnejšega bogatega razvoja sodobne slovenske grafike.

zahvala delavcem Gorenjskega tiska
v Kranju, ki so se resnično potrudili
in izdali veren ponatis knjige.

Smo pa nekaj dodali, in sicer zapis dr. Ceneta Avgustina »Novejša raziskovanja -o umetnostni zgodovini Kranja« in dr. Andreja Valiča »Arheološka raziskovanja na kranjskem območju v preteklih štirih desetletjih«, kar seveda knjigo še obogati.«

Govori se, da boste verjetno ponatisnili tudi kranjski zbornik, ki je izšel leta 1960 ob 900-letnici mesta Kranja.

»Verjetno bomo morali zagristi tudi v to. Tudi po tem zborniku je veliko povpraševanje. V nakladi 1500 izvodov je izšel, kot izhajajo vsi ostali kranjski zborniki, in je takoj pošel. Seveda je tu vprašanje denarja, vendar upam, da bodo tudi za takšne stvari prišli boljši časi.«

Zdaj se vaš uredniški odbor zagotovo že pripravlja na nov zbornik. »Že. Kot je znano, prinaša vsak naš zbornik neko geslo. Zbornik, ki bo izšel leta 1985, bo imel geslo »40 let nekega. Delo drugega zgodovinskega društva«.

let svobode». rušeg davne zgodovine, zgodovine iz NOB, bomo v njem zbrali tudi vse, kar se je v teh 40 letih po vojni v Kranju naredilo, zgradilo. Nekoliko več poudarka bo dano tudi letom od 1918 do 1941, od nastanka kraljevine Srbov Hrvatov in Slovencev do druge svetovne vojne. Ne le politične, tudi socialne razmere in premike, ki jih je ta čas prinesel, bomo obdelali.

Kateri pa ste tisti možje, ki se trudite pri zborniku?

»Menda smo že dvajset in več let eni in isti sodelavci: Jože Zontar ml., Gene Avgustin, Janez Sušnik, Tine

Zaletel, Slavko Luin, Milan Bajželj in jaz. Moram pa pripomniti, da izdajanje take publikacije vzame veliko časa, zahteva veliko truda, iskanj. Vendar smo tu vsi takšni, ki to delo sprejemamo in vodimo z veliko ljubeznijo. do Kranja, do občine. Potrebna je zagnanost, kot povsod.«

Osnove za naše delo iščemo tudi v Zontarjevi Zgodovini mesta Kranja. Z vsakim novim zbornikom, ki ga izdamo, se njegovo delo dopolnjuje, izpopolnjuje. Mislim, da je v Sloveniji to edinstven pristop. Takšne zgodovinske obdelave mesta ne poznajo nikjer drugje v Sloveniji. Veseli smo, da smo dobili veliko mladih sodelavcev, zgodovinopisce. Pri zadnjem zborniku so se ne-
verjetno dobro izkazali. In tudi v naprej bodo imeli prednost, če bodo le hoteli.

Veliko dela nas še čaka. Ne le pri zbornikih mesta in občine, temveč tudi pri pisanju krajevnih zbornikov. Lovimo dogodke, žive priče in resnično bomo morali pohiteti, sicer bodo ljudje odšli...»

Pravite, da ste zadovoljni s tiskanjem v Kranju?

»Da, tako zelo, da smo se odločili, da bomo vse tiskali tu. Tudi zbornike, ki smo jih doslej tiskali v Tomšičevi tiskarni. Za vse je lažje, če je tiskarna blizu. Žal nam je tudi, da smo pri zborniku šli v drugačen format. Sili ven iz knjižne police. Zdjaj bi jih raje na klasične, a ne bo šlo. Resnično smo imeli tokrat srečno roko s tiskarno. Knjigi se vidi, da je postavljena, tiskana in vezana z veliko skrbjo, z ljubeznijo. Upam le, da jo bodo z enako ljubeznijo jemali v roke tudi naši občani.«

D. Dolenc

VAŠA PISMA

RETEČE NISO RATEČE

V Sloveniji so tri vasi s sličnim imenom: Rateče pri Zidanem mostu, Rateče pri Planici in Rateče pri Škofji Loki. Žal se pri pisanju imen teh krajev večkrat pojavi zmeda, saj Rateče postanejo Rateče in obratno. Vendar so takšne zmede povsem odveč, saj niti Rateče niti Rateče niso majhne in tako neznane kraje. Rateče imajo na primer nad 100 hiš, novo šolo, kulturni dom pa Iskrino tovarno itd. Zamenjava Rateč in Reteč lahko povzroči tudi škodo. Tako ste v Glasu št. 11 z dne 11. februarja na koncert vabili Ratečane, ne pa Retečane, kjer je v resnici koncert bil. Ker ljudje Glas berejo in zaupajo njegovim sporočilom, je to vplivalo na manjši obisk koncerta. Priporočam, da boste v prihodnje pri tem bolj pozorni!

Franc Rant, Reteče 6,
Škofja Loka

OB JUBILEJU
KRANJSKEGA PIHALNEGA
ORKESTRA

Presenečen sem bil ob branju člankov ob 85. obletnici kranjskega pihalnega orkestra, obenem pa tudi vesel, saj v nas, začetnikih delovanja tega orkestra, še vedno živi godbeniški duh. Potri smo, ker bi se ob tem visokem jubileju nas starejših lahko vsaj spomnili, če nas niste povabili na jubilejni koncert.

Ko je orkester slavil 70. obletnico delovanja, nas je bilo še nekaj, ki so nas povabili na slovesnost in smo skupaj obudili spomine, kako je živel prvi godba leta 1898 in druga iz leta 1908/9. Od prve, ustanovne godbe, je bil takrat živ edino še Alojz Jerman, ki je sedaj že pokojen. Ta godba je delovala le nekaj let, o njej pa priča fotografija, ki jo ima sedanjí orkester v arhivu. Drugo rojstvo godbe je bilo leta 1908/9. Posnetek te godbe je iz leta 1910, na njem pa je godba slikana skupaj s konjičkom ponijem. Od tega sestava je živ samo še en godbenik in sicer pisec tega sestava, dirigent pa je bil Arnold Wlasak.

Tretji še ohranjeni posnetek godbe je iz leta 1914. Dirigent je bil Poeschl, godbenikov pa nas je bilo 44. Koliko nas je še živih, je težje uganiti, lahko pa bi našli tiste, ki živimo v Kranju. Godba je delovala do prve svetovne vojne. Žalostne so bile njene zadnje koračnice, ko smo spremljali mobiliziranje na železniško postajo. Vračali smo se tiho, tudi z instrumenti tistih naših godbenikov, ki so bili med mobiliziranci. Tretjina se jih ni vrnila, godba pa je med vojno utihnila.

Po prvi svetovni vojni smo ponovno zaigrali. 18 godbenikov nas je bilo. Vodil nas je Josko Pavlič. Tri leta in pol smo igrali. Zadnjič smo igrali 22. avgusta leta 1922 ob polaganju temeljne kamna za narodni dom.

Mlajši godbeniki vedo več o novejši zgodovini. Zapišite sem godbo in klarinet. Vseeno priporočam, da bi zgodovini kranjske godbe namenili več pozornosti, saj bi starejši člani lahko veliko povedali.

Karel Brezar, Kranj
Cesta na Klanec 45

KMET IN NJEGOVA
PRODUKTIVNOST

K pisanju me je spodbudil vaš poziv, naj se oglašamo tudi bralci, članek »Podražitev ni rešila nizke produktivnosti« pa je priložnost za to. Rad bi povedal svoje mnenje k temu. Članek, objavljen 8. februarja, pravi, da sta vzroka za nizko produktivnost kmetij in slaba izkoriščenost mehanizacije. Zaradi tega se povečujejo stroški.

Nekaj v premislek. Ko se je zadnjič podražilo mleko, naj bi kmet dobil dodatno 80 par za liter, družbena posestva pa 2 dinarja. Vprašujem, zakaj na družbenih posestvih, kjer je zemlja strnjena, mleko ni mogoče pridelovati ceneje, razen tega pa imajo tam krave, ki dajejo 4000 litrov mleka in več. Zdi se mi, da bi morali dati kmetu za liter mleka več pribitka kot družbenim posestvom. Vprašujem se tudi, zakaj mi prodajamo na tujem naše izdelke ceneje kot doma.

Govorimo in pišemo, da ima od podražitev koristi proizvajalec kmetijskih pridelkov. V praksi je drugače. Prodal sem bika, ki je tehtal 553 kilogramov. Zanj sem dobil 54.777 dinarjev. Če bi bil bik plačan po 110 dinarjev za kilogram žive teže, bi moral dobiti 61.800 dinarjev. Zakaj tako? Dejali so mi, da sem dobil plačano samo meso, ki ga je bilo 310 kilogramov, in za kilo sem dobil 176,70 dinarjev. Kaj pa glava, koža, drobovje, čreva, ki so draga, če jih kupiš, itd. Tudi v to vlogo kmet, pa ne dobi nič, razen tega pa se začudi, da je čez nekaj dni meso njegove živine v mesnici po 350 dinarjev? Zakaj taka razlika? Razumem, vendar se čudim, da morajo klavnice meso drugje plačevati dražje. Zakaj se to v Jugoslaviji ne uredi, saj smo enotna država...

Tudi kmetovo delovno leto je dolgo. Vsak dan je treba delati, brez prostih sobot in nedelj. Povejte mi, koliko kmetov gre lahko poleti na morje in pozimi na smučanje. Po moje zelo malo, vsaj kolikor jih jaz poznam. Pa še nekaj me zanima. Govorimo in pišemo, kako dobro delajo družbena posestva, kako visoke dohode imajo, kako popolno in sodobno mehanizacijo, pa proizvajajo drago in večkrat brez dobička. Kako je to mogoče? Verjamem besedam, ki jih je izrekel eden od naših znanih politikov, da imamo tri vrste laži: majhno laž, veliko laž in statistiko. Bojim se, da za kmetijstvo velja tretja...

Franc Grilc, Trata 11,
Cerklje

Amaterska
gledališka
dejavnost
v Bohinju

Gledališka kultura ima v bohinjski dolini že dolgoletno tradicijo. Še dandanes je med starejšimi občani živ spomin na predvojne gledališke skupine, ki so kar tekmoval v številu uprizoritev.

Kulturna aktivnost je spet v polni meri zaživela, odkar imamo v Bohinju za to primerne prostore. Dramske skupine nam pripravijo nove in nove uprizoritve. In kje je vzrok te kulturne renesanse v našem kraju? Na eni strani so ljudje, ki čutijo potrebo po dramski dejavnosti, in na drugi strani hvaležna publika. Ta rada obiskuje te predstave in se z dolgotrajnimi aplavzi zahvali igralcem za žrtvovani prosti čas in vloženi trud.

Tako smo 13. in 15. februarja ponovno pohiteli v kulturni dom J. Azmana. Ogledali smo si komedijo Johana Westreya Utopljenec pod režisersko taktirko L. Strgarja. Polna dvorana je s salvami smeha in ploskanjem najbolj potrdila, da je ansambel uspel ogreti publiko. Kljub nekaterim manjšim napakam je treba pohvaliti zelo dobro sceno, dinamično in prepričljivo igranje ključavnice Smole, služabnika in notarja. Med gledališke veterane se je s svojo interpretacijo gospodarja Buče uspešno prebil F. Zvan. Škoda le, da ni uporabil svojega znanja bohinjskega narečja, s čimer bi bila njegova upodobitev še kvalitetnejša.

Ansambel s sodelavci zasluži pohvalo za kulturno doživetje, ki ga je ponudil ne samo Bohinjecem, temveč tudi vsem zimskim gostom, ki pri nas preživljajo svoj dopust.

M. S.

Več zanimanja za gradbene poklice

Na sobotnem informativnem dnevu o usmerjanju mladih v gradbene poklice se je udeležilo več kot trideset učencev s starši, kar je za petkrat več kot lani.

Informativni dan o usmerjanju mladih v gradbene poklice je bil 19. 2. 1983 v dvorani doma JLA v Kranju. To je bila prva priložnost, da so se gorenjski učenci, kateri se zanimajo za gradbeništvo, podrobneje seznanili z vzgojno izobraževalnimi programi, štipendiranjem ter načinom vpisa za poklic gradbenika.

Uvodoma so predstavniki delovne organizacije Gradbenec Kranj seznanili prisotne z vlogo te največje regijske gradbene delovne organizacije v procesu proizvodnega usposabljanja mladih gradbenikov v regiji ter jim razdelili brošuro »Postal bom gradbenik«.

Predstavniki Izobraževalne skupnosti Slovenije je razložil vzgojno izobraževalne programe za pridobitev izobrazbe, usposabljanje ter za izpolnjevanje za vseh šest usmeritev in sicer: gradnja, arhitektura,

geodezija, zaključna dejavnost, gradbena mehanizacija in dimnikarstvo. Podrobno so razloženi nazivi vzgojno varstvenih programov, poklici, dela ter naloge za katero se omogoča izobraževanje po določenem programu oziroma smeri izobraževanja ter povezanosti programa z drugimi programi v usmeritvi.

Gorenjsko združeno delo je za usposabljanje po skrajšanem in srednjem programu smer gradnje razpisalo skoraj 70 štipendij. Kljub večjemu zanimanju gorenjskih učencev za poklice gradbenic I in II ter gradbeni tehnik je še vedno več štipendij kot štipendistov. Tudi odslej bodo usmerjena prizadevanja skupnosti za zaposlovanje, ter poklicne šole iz Kranja, katera je tudi dislocirani oddelček srednje gradbene šole iz Ljubljane za usposabljanje kvalitetnih kadrov, brez katerih ni mogoče zamisliti kontinuiranega gradbenega procesa.

Ob zaključku informativnega dneva so si prisotni ogledali film o poklicih v gradbeništvu in izpolnili anketo.

Marko Čavlovič

Vitre v otroških rokah

Jože Štefe, Bevčkov ata s Srednje Bele, uči predšolske učence pletenja cajn, košev in košaric — Ne gre le za ohranjanje tradicije, saj cajno potrebuje vsaka hiša

Predšolski — Ko v petek zvonec naznani konec dopoldanske izmene pouka na osnovni šoli Matije Valjavca v Predšolski, se petnajst učencev od petega do sedmega razreda zbere v učilnici za proizvodno-tehnični pouk, kjer Bevčkov ata s Srednje Bele poučuje pletenje košev, košaric in cajn. To je prva dejavnost letos ustanovljene pionirske zadruge, ki bo popolnoma oživela šole spomladi. Takrat se bo namreč pričelo delo na »šolskem vrtu«, pridelovanje zelenjave za šolsko kuhinjo.

»Včasih so se domala pri vsaki hiši na Beli ukvarjali z eno od obrti — s pletenjem košev in cajn, z izdelovanjem žbic in cokel ter s popravilom čevljev. Žbičarjev, coklarjev in »šuštarjev« zdaj ni več od »cajnarjev« smo ostali le še štirje, dva na Zgornji in dva na Srednji Beli. Prav je, da se z obrtjo, ki polagoma tone v pozabo, spoznajmo tudi mladi, naši potomci. Ne gre samo za ohranjanje tradicije. To znanje je tudi koristno, saj danes vsako vaško gospodinjstvo, naj bo kmečko ali delavsko, potrebuje cajno ali košek,« pravi 61-letni Jože Štefe s Srednje Bele, ki se je pletenja naučil pri desetih letih. Oče je bil zidar; poleti je delal pri hišah, pozimi, ko je bilo za zidavo premrzlo, je pletel in vzel v poduk tudi svojega sina. Ko je Jože še hodil na »ših«, za cajne in koše ni bilo

veliko časa. Zdaj je med upokojeenci in čas mu ob pletenju mineva hitreje. Lani novembra se je tudi »uklonil« želji predšolskih otrok in njihovih staršev, da bogate 50-letne izkušnje prenese tudi na mladi rod.

»Prijetno je delati z mladimi,« pravi. »Ko sem predlagal, da bi se kar s kolesi zapeljali po leskove palice v Kokro in na Možjanco, so bili takoj za to. Vsakemu sem jih pet navezal na kolo, nazaj pa smo zavoljo varnosti krenili peš. Največ težav povzroča učencem »klanje« viter. S tankih leskovk se delajo predebele, ker so letnice širše; debelejših fantiči še ne zmorejo. Doslej smo naredili štiri košarice, košek in dve večji košari. Prvi izdelek je učenec, naslednje pa bo odkupilo turistično društvo in jih bo prodajalo kot spominke. Denar bodo otroci naložili v šolski hranilnici in ga potem koristno uporabili,« razlaga Jože in mimogrede pokaže učencem, kako je treba upogniti vitro, da jo je lažje speljati med pokončnimi kolci.

Zvonec, ki se je medtem oglašil, ni zmotil mladih »cajnarjev«. Njihove oči so še naprej zavzeto sledile spretnim Jožetovim rokam, ki so naglo in natančno vodile vitro in zapolnjevale praznino. »Naprej bomo sami,« so silili fantiči. Kot da bi hoteli dokazati, da so tudi sami večji te lepe in stare obrti.

C. Zaplotnik

Težko
bo zakrpati
stare luknje

Tone Polajnar,
direktor Cestnega
podjetja Kranj

Direktor Cestnega podjetja Kranj Tone Polajnar: »Na Gorenjskem so že poldrugi mesec izvoljeni novi delegati, skupščina skupnosti za ceste Slovenije pa se ponovno sestaja v stari sestavi. — Zaradi mile zime bo nekaj več denarja za letno vzdrževanje cest, vendar pa je še vse zavito v meglo.«

Kranj — »Zgodilo se je tisto, česar smo se najbolj bali. Čeprav smo imeli časa dovolj, se v Sloveniji do konca minulega leta nismo na področju cestnega gospodarstva uspeli samoupravno organizirati. Če bi šlo zgolj za formalno organiziranost, zamuda niti ne bi bila tako neugodna. Ker pa gre za ureditev številnih vsebinskih vprašanj in se nismo niti na začetku reševanja, bo zdaj težko zakrpati vse stare luknje. Vlaki za razreševanje teh vprašanj so čakali lani, zdaj pa so odpeljali.«

Trenuten položaj cestnega gospodarstva v Sloveniji je dokaj težak in nejasen. Tako ga ocenjuje direktor Cestnega podjetja Kranj Tone Polajnar, ko smo se z njim pogovarjali o sedanji organiziranosti, kaj čaka Gorenjsko v prihodnje in nenazadnje, kaj pomeni sedanja mila zima na področju vzdrževanja cest.

»Na Gorenjskem smo lani z velikim prizadevanjem delavcev Cestnega podjetja Kranj v vseh občinah ustanovili samoupravne interesne skupnosti za ceste, sprejeli samoupravni sporazum o konstituiranju samoupravne skupnosti za ceste Slovenije ter izvolili delegate. V vseh regijah v Sloveniji pa tega niso naredili. In posledice? Kaj takega se nisem doživel. Na Gorenjskem so že poldrugi mesec novi delegati, skupščina za ceste Slovenije pa se ponovno sestaja v stari sestavi. Lahko rečem, da smo na Gorenjskem naredili vse, kar smo morali in kar smo lahko.«

Nova skupščina skupnosti za ceste Slovenije pa mora poskrbeti, da bodo zaživele tudi občinske skupnosti. Ugotoviti mora pravice in obveznosti za regionalne ceste, sprejeti samoupravni sporazum o delitvi sredstev, sprejeti kriterije in merila za kategorizacijo lokalnih cest, predložiti in sprejeti merila in standarde za vzdrževanje cest in pripraviti zasnovano samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela.

Razen tega se bo morala nova skupščina spopasti s številnimi bremenmi in vračanjem dolgov, katerih večino bo treba vrniti do konca tega srednjeročnega obdobja, nekaj pa do 1997. leta. Obremenitve oziroma dolgovi porazdeljeni na 1 kilometer ceste, pomenijo, da bo samo na Gorenjskem treba najti 300 milijonov novih dinarjev za poravnavo obveznosti. Največji delež, 100 milijonov novih dinarjev, po tem izračunu odpade na radovljiško občino. S tem pa se ne bo nič narejenega za posodobitev sedanjega stanja na cestah. In ker vsega tega nismo naredili lani, ko je bil čas za združeno dogovarjanje, čaka občinske skupnosti za ceste (ko bodo zaživele) slaba dediščina in zastarele luknje bo težko krpiti.«

Kako pa ste se samoupravni organiziranosti na cestnem področju prilagodili v vaši delovni organizaciji?

»Kot izvajalci smo ugotovili, da smo izključno za vzdrževanje cest preveliki. Zato imamo zdaj dve temeljni organizaciji združenega dela TOZD za vzdrževanje in TOZD Gradnje. Glede vzdrževanja je namen jasen, medtem ko bo TOZD Gradnje v prihodnje nastopal na tržišču pod enakimi konkurenčnimi pogoji kot druge gradbene organizacije. Seveda pa bo njegovo delovanje v glavnem še vedno vezano na Gorenjsko, le v tako imenovanih prostih mesecih bo treba najti tudi druga tržišča.«

Kaj pa na področju vzdrževanja cest pomeni sedanja mila zima. Ste kaj prihranili?

»Prihranek vsekakor bo, predvsem januarja. Obračunsko namreč za nas pomenijo stroški vzdrževanja meseci januar, februar, marec v začetku leta in bolj ali manj zgodnja zima ob koncu koledarskega leta. Služba je bila torej cenejša decembra lani. Vendar pa smo vzdrževanje in cest v zadnjih treh mesecih minulega leta morali kreditirati sami in bomo ta denar dobili šele po končanem letošnjem prvem tromesečju. Koliko bo cenejši letošnji zimsko vzdrževanje cest, bomo lahko ugotovljali šele na začetku prihodnjega leta. Vsekakor pa upamo na prihranek in bo zato ostalo nekaj več denarja za letno vzdrževanje. Res pa je tudi, da je zimsko vzdrževanje iz leta v leto dražje in se bliža že 50 odstotkom v primerjavi s celotnimi sredstvi za vzdrževanje. Rezultat tega pa je tudi izredno visok standard zimskega vzdrževanja cest na Gorenjskem in obratno izredno nizek standard letnega vzdrževanja.«

Veliko večjo ugodnost pa pomeni letošnja mila zima pri razreševanju drugih težav, ki smo se jih bali. Poraba goriva je bila manjša, sicer pa je bilo tudi sodelovanje Petrola in Istra benza glede oskrbe vzorno. Podobno lahko ugotovimo za oskrbo z gumami, čeprav nas zdaj skrbi preskrba z letnimi gumami. Še največ težav je z rezervnimi deli, vendar zaradi mile zime tudi ni bilo toliko okvar.«

A. Žalar

Jože Štefe s Srednje Bele, ki že 51. leto plete cajne in koše, med svojimi nasledniki na osnovni šoli Matije Valjavca v Predšolski. — Foto: C. Z.

Šola za miličnike Zrela odločitev za poklic

Za poklic miličnika se je moč odločiti tudi potem, ko mlad človek že opravi strokovno ali kako drugo srednjo šolo — Na Šolo za miličnike v Ljubljani se kandidati lahko vpišejo brez razpisa dvakrat letno — Po enem letu (ali le pičlih petih mesecih) šolanja so usposobljeni za ta razgibani poklic

Ljubljana — Pot do miličniškega poklica je še precej nepoznana, saj poteka brez javnih razpisov. Pripravniki za miličnike iz dela napolnijo na šolanje postaje milice, potem ko so njihovi kandidati uspešno končali katero od strokovnih ali srednjih šol in odslužili vojaški rok. Preden začnejo mladega človeka v šoli strokovno oblikovati, mora opraviti kratek program usposabljanja, da doženejo njegove sposobnosti.

Redno šolanje poteka eno leto za kandidate, ki so končali katero od strokovnih šol (in se izučili kakega poklica), medtem ko je izobraževanje za tiste, ki so opravili srednješolsko maturo, krajše za dobrih sedem mesecev. Tudi program izobraževanja se razlikujeta. Medtem ko za slušatelje enoletnega šolanja, ki imajo končano poklicno šolo, velja predmetnik splošnih in strokovnih predmetov, so slušatelji štiriinpolmesečnega šolanja razbremenjeni učenja splošnih predmetov, intenzivno pa se učijo strokovnih. Miličniki, ki se šolajo eno leto, imajo vpis v miličniško šolo dvakrat letno, in sicer razen 1. septembra tudi 1. februarja. Šolanje končujejo z zagovorom diplomske naloge. Miličniki, ki zaradi pridobljene predhodne izobrazbe 4 mesec in pol slede le strokovnemu predmetniku, pa na koncu opravljajo izpit iz strokovnih predmetov. Pri obeh inštitucijah program ni prav nič olajšan. Od kandidatov zahtevajo prav toliko kot od kadetov, ki se na Kadetski šoli za miličnike v Tacnu izobražujejo 4 leta. Tudi režim šole in internata za bodoče miličnike je podoben kot v Tacnu. Šola za miličnike v Ljubljani ima morda le to prednost, da se kandidat zanj odloči že v zreli dobi, da po intenzivnem teoretičnem šolanju hitro preide na delo.

»Sicer pa že v šoli skrbimo za tesno povezavo med teorijo in prakso,« pravi višji inšpektor Andrej Anžič, ravnatelj ljubljanske šole za miličnike.

»Ena od oblik dela na šoli je šolska postaja milice. Bodoče miličnike med letom pošiljamo tudi na redno prakso, za katero

Višji inšpektor Andrej Anžič, ravnatelj Šole za miličnike v Ljubljani

velja poseben program. Zaradi povezave med šolsko teorijo in prakso pa jih med šolanjem vključujemo v razne varnostne akcije, na primer zavarovanje političnih, športnih in drugih manifestacij. Običajno so mladi miličniki v Kranjski gori ob mednarodni tekmi za svetovni pokal, pa v Planici... Letos kot statisti sodelujejo tudi pri snemanju filma 'Boji' v Podlonku nad Žirmi.

Kakšni neki so nagibi mladih ljudi, ki so se že izučili svojega poklica, da ga puste in se odločijo za miličniškega? O tem smo povprašali dva slušatelja Šole za miličnike, ki sta se za ta dinamičen, a odgovoren poklic odločila že v zreli dobi. Pravi, da v miličniški poklic ne vlečejo zgolj ugodnosti, kot sta na primer beneficirana delovna doba ali pa možnost napredovanja, temveč še vrsta drugih prednosti, ki jih vidi mlad človek.

23-letni Vojko Skok z Jesenic se je v jeseniškem ZIC-u izšolal za elektromehanika, dobil je tudi službo, vendar se je po odsluženem vojaškem roku odločil, da bo nadaljeval šolanje na Šoli za miličnike.

»Veliko je k temu pripomoglo služenje v JLA, precej tudi

poznavanje miličniškega poklica, najbolj pa seveda moja dolgoletna želja po uniformi. Po osnovni šoli sem nameraval na vojaško šolo, a so se mi načrti žal izjalovili. Poklic miličnika sem spoznal na domačem terenu, kjer imam kot član gorske reševalne službe že lep čas stike s Postajo milice. Pri reševalcih vodim šolanega psa, s katerim bi rad delal tudi kot miličnik. Upam, da me bodo po končani šoli vzeli na oddelek milice v Kranjski gori. Zaradi meje, smučišče, sodelovanja v GRS in še vrste drugih raznolikih oblik dela me tja še posebej vleče. Tudi ljudi poznam, kar mi bo olajšalo delo. Poklic miličnika me bolj veseli kot bi me delo v Železarni, čeprav bi tam verjetno več zaslužil.

Vojko Skok

Vojko Sukljan iz Kopra ima 24 let, končal pa je srednjo pomorsko šolo. V milico ga je privabilo raznoliko delo miličnika, s katerim se je imel priljubljenost seznaniti že v družini, saj je bil tudi oče miličnik. Vojka je bolj kot v kako pisarno vleklo k nadaljevanju družinske tradicije.

»Te dni zaključujem šolo in čaka me delo na splošni postaji milice. Najbolj me privlači kriminalistika. Upam, da bom imel pri delu več možnosti, da to področje poglobim. Sicer pa je to tudi eden mojih najljubših šolskih predmetov. V štirih mesecih in pol sem silno užival tudi varnostni sistem in samobrambo. Tudi v prostem času sem se veliko ukvarjal z borilnimi veščinami. Od službe pričakujem, da me bo delo zadovoljevalo in da se bom dobro razumel z ljudmi.

Verjetno je med mladimi ljudmi še veliko takih, kakršna sta naša sogovornika, le da jim niso znane možnosti tovrstnega šolanja. Potrebo po miličnikih so še in kdor ima veselje do pestrega in dinamičnega dela z ljudmi, naj se oglasi na najbližji Postaji milice, kjer mu bodo radi razgrnili možnosti šolanja.

D. Z. Zlebir

Gorenjska nočna kronika

DVAKRATNO PUŠČANJE KRV

Pet razburjenih mladeničev se je zadnjič spopadlo pri Zlati ribi v Kranju. Krvav pretep sta preprečila miličnika, ki ju je klicala lastnica, vendar pretepačem nista bila kos. Poslala sta še po drugo dvojico, ki je pretepače odvedla do Zdravstvenega doma. Tu so jim že drugi puščali kri.

SOSEDSKA MRŽNJA

Dva vaščana v Smokuču se že dolgo napadata, izzivata in žalita. Zdalj sta v prepričevala še milico. Vsak zase sta se namreč oglašila na postaji milice in krivdo na prepričevala drug na drugega. Dokler miličnikom ne bo jasno, v katerem grmu tiči zajec, bodo težko ukrepali.

Z NOŽEM IN KOLOM

Pretep, do katerega je nedavno prišlo v neki gorenjski mesnici, se ni uveljaval zaradi mesa, temveč zaradi nesporazumov v ljubljenskem trikotu. V mesariji se je namreč pojavil možak s kolom in mesarja obdolžil ljubljenskih odnosov s svojo ženo. Mesar se je napadalca ubranil s mesarskim nožem. Viteza nista utegnili dokončno obračunati, saj so ju odvedli, da se ohladita.

KRVAV PRETEP

V gostilni Jarem v Kropi so se stekli trije malce okajeni gostje. Vroč kri, nekaj krepkih kmečkih udarcev in še pravočasen razhod so že kar folklorna značilnost takih pretepov, ko pa se ulije kri, ni več zabavno. Tudi vročevrtnem v

Jarmu se ni zdelo, saj sta jo dva popihala še pred prihodom miličnikov, medtem ko je tretji čakal na njihov prihod na tleh, ves v krvi. V zdravstvenem domu so potem dognali, da mu ni nič hudega.

NEOBSTOJEN TRIKOTNIK

Dva mladeniča in dekle so složno prišli v disco hotela Prisanek v Kranjski gori. Kar dobo so se razumeli, dokler se niso nabrali maliganov, nato pa sta se poba stepla za dekle. Napadalnejša so priprli, miroljubnejši pa je na koncu odšel z dekletom.

V BESU NAD POHIŠTVO

V stanovanje zakoncev na Podlubniku je te dni vdrl možev brat, da bi pijanost in bes stresel nad sorodnikoma. Lotil pa se je pohištva in stekel v stanovanje. Tudi televizor je vrgel ob tla, toda sprejemnik se ni vdal. Pri razbijanju si je presekala ustnico, kar ga je še bolj razbesnilo. Račune bo poravnal pri sodniku za prekrške.

»GASILCI« PO HOTELU

Za kaka tri leta so nemški gostje v kranjskem hotelu Creina zamudili požar, ki ga je tedaj nekdo zadel. Takrat bi se bili res lahko izkazali kot gasilci, zdaj pa so posem brez vzroka tekali po hodniku z gasilnim aparatom in hotel vsepovsod ponesnažili s peno. Zjutraj so sicer vsi skesani obljubili, da bodo plačali, toda kljub temu niso pustili za sabo posebno dobroga vtisa.

Obiskovalcem zasneženih gora v premislek Nevarnosti je treba poznati

Nesreče v gorah, v katerih umre mnogo planincev, plezalcev in smučarjev, so del današnje stvarnosti. Toda če jih že sprejemamo kot nujno posledico povečanega obiska v planinskem svetu, si moramo hkrati prizadevati za odkrivanje vzrokov nesreč in njihovo zmanjševanje. Mnogi izkušeni gorniki so namreč ugotovili, da bi marsikdo izmed ponesrečencev še živel, ko bi nevarnost poznal, z njo računal in se nanjo pripravil ter v njej pravilno ukrepal.

Od nekdanj velja osnovna razdelitev nevarnosti na objektivne in subjektivne. Med prve prištevamo tiste, ki jih ustvarjajo naravne sile, kot so sonce, veter in razni vremenski pojavi, pa razmere v gorah, med katere sodijo snežni in kameni plazovi, zapadno kamenje in led ter ledeniške razpoke v višjem gorstvu. Druge nevarnosti se skrivajo v človeku; pripisujemo jih njegovemu pomanjkljivemu poznavanju nevarnosti v gorah, neupoštevanju osnovnih gorniških izkušenj in pravil, nezadostni telesni sposobnosti in premajhni izurjenosti za hojo ali plezanje v gorah.

Večina nesreč je seveda splet enih in drugih okoliščin. V določenem času je vendar večja možnost za nekatere nevarnosti. Pozimi, na primer, obiskovalcem gora najpogostejše grozijo snežni plazovi. Letos so, žal, že terjali žrtve v naših planinah, zato ne bo odveč posebno opozorilo na nje.

Vsakdo se lahko pouči iz priročnika o nevarnostih v gorah, da so ozke, kot črka V zarezane doline vedno plazovite, posebno pa so nevarni žlebovi in grape

ter njihovi prepleti, saj po njih lahko iz raznih smeri prihrumi več plazov zapored. Sneg se na gladkih podlagah — ploskih skalah, ledu, osrenjen snegu ali travnatih pobočjih — lahko sproži že pri majhnih nagibih. Izjemoma se prožijo plazovi pri nagibu 10 stopinj, na nakloninah nad 21 stopinj pa snežni plazovi zelo rad plazijo. Nevarnost za proženje plazov se večja tudi z debelino snežne odeje, posebno ob velikih količinah novo zapadlega snega in ob odjugi. Pri novozapadlem snegu se proži največ plazov v prvih treh dneh po prenehanju sneženja, pri nižjih temperaturah pa še dlje. Razen na temperaturo moramo biti pozorni tudi na vetrove. Znano je, da so v novo zapadlem snegu privertna pobočja varnejša od odvetnih; zato je treba biti na vseh severnih, severovzhodnih in vzhodnih strminah posebno previden v debelo nakopičenem rahlem snegu, ki se rad odtrga in sproži velike plazove. Nevarne so prav tako priverne strani grebenov, kjer se pod pritiskom vetra naberejo na površju trde in znotraj votle plasti snega, ki se pod obtežitvijo udru in sprožijo plazove.

Vzpon po plazovitem pobočju je nevarnejši od sestopa. Če že moramo tod navzgor ali navzdol, je treba hoditi natančno v vpadnici, še boljše pa po kakšnem izbočenem rebri. Pri tem se je treba pomikati posamič v razdalji od 100 do 200 metrov in odpeti smuči, če smo na smučarski turi. Kadar nas preseneiti sneženje v kakšni visokogorski postojanki, se odpravimo v dolino le v nujnih primerih, vendar tedaj ne odlašajmo do zakasnitve. (S)

Za večjo prometno varnost Traktorji in traktoristi

Traktor je predvsem vlečni in delovni stroj, katerega zmogljivosti pa mora voznik poznati, da ga lahko varno upravlja. V cestnem prometu lahko traktor vozijo le osebe, ki so za to telesno in duševno zmogljive, ki so dopolnile 15 let starosti, ki so napravile izpit za vožnjo s traktorji, ki nimajo z odločbo izrečene prepovedi vožnje traktorja in tisti, ki imajo potrdilo o opravljenem tečaju o varnem delu s traktorjem in traktorskim priključki.

Traktorji morajo imeti vgrajene varnostne kabine ali varnostne loke. Organizacije, ki izdelujejo ali prodajajo traktorje, morajo takšne traktorje začeti izdelovati do konca leta 1983, lastniki traktorjev pa morajo svoje traktorje, kupljene pred 1. januarjem 1984, opremiti s takšnimi kabinami ali loki do konca leta 1985. Traktorje je treba tudi obvezno zavarovati, vsako leto je obvezen tehnični pregled.

Nezgode s traktorji niso tako redke, zato tudi opozoril ni nikoli odveč.

● Predvsem naj traktor vozi le usposobljen voznik, ne pa otroci, ki ne dosežejo dobro vseh ročic. Prav tako ne bi smeli otroci ali odrasli sopotniki sedeti ob vozniku niti na priključkih oziroma v prikolici.

● Prevelike strmine, premočan nagib, spolzek teren, pretežak tovora nevarneje prestavljanje in zaviranje so najpogostejši vzroki nezgod, ki se končajo tudi s smrtjo voznika ali sopotnika.

● Varnost traktorja je odvisna tudi od tehnične brezhibnosti. Žal lahko ugotavljamo, da se zadnja leta brezhibnost traktorjev slabša. Največ napak je najti na spodnjem stroju, na krmilnem mehanizmu in pri lučeh. Vozniki vse preradi pozabljajo, da je od tehnične brezhibnosti traktorja odvisno tudi njihova varnost. Mrak

Javni red in mir (1)

Miro Dovžan

Enote milice so na Gorenjskem lani obravnavale 3130 prekrškov zoper javni red in mir ali za 16 odstotkov več kot leto prej — Gostinski lokali postajajo mesto, kjer se godi največ takih prekrškov, predvsem zaradi točenja alkohola vinjenim osebam mladoletnikom. Poraslo je tudi število pretepev in preprirov na javnih krajih

Javni red in mir je vsekakor družbena vrednota, brez katere si ne moremo predstavljati urejenega življenja in dela, čeprav občani ne razumejo na primer prometno pravno disciplino.

Področje javnega reda in miru je skupščina RS v letu 1974 na novo uredila z zakonom o prekrških zoper javni red in mir. Delno je bil zakon spremenjen čez dve leti, ko je bilo nekaj določb tega zakona konkretneje opredeljenih dodelanih v zakonu o varstvu pred hrupom in naravnem in bivalnem okolju. O najtežjih oblikah dejanj, uperjenih zoper javni red in

mir, pa govori celo kazenski zakonik SRS. Tudi občine same določajo nekatera moteča dejanja kot prekrške ter jih opredeljujejo v občinskih odlokih o javnem redu in miru. Vendar pa je treba povedati, da so največkrat ti odloki dokaj zastareli, togi, zaradi česar postane večina določb tega odloka le mrtva črka na papirju; volja zakonodajalca je sicer izražena, izvajanje določb pa je seveda poseben problem, saj organi za notranje zadeve vsega dejansko ne zmorejo več, prav tako tudi ne inšpekcijske službe in komunalni nadzorniki.

KAJ UREJA ZAKONODAJA?

Javni red in mir je dokaj širok pojem, pod katerim razumemo stanje družbene discipline. Ta se kaže v obnašanju in ravnanju posameznikov ter v načinu vzpostavljanja razmerij med člani določene skupnosti v njihovem vsakdanjem življenju. Vzdrževanje javnega reda in miru pa obsega ukrepe za varovanje tako poimenovane družbene discipline. Prekrški zoper javni red in mir so dejanja, s katerimi je na nedovoljen način moten mir in delo občanov, povzročanje nemira, nerazpoloženje in vznemirjenosti med občani, v organizacijah združenega dela in v drugih organizacijah. Prav tako sodijo sem oviranje izvrševanja zakonitih ukrepov državnih organov ali uradnih oseb ter omalovaževanje teh ukrepov, ogrožanje splošne varnosti ljudi in premoženja, oviranje vzgoje otrok in mladine, žalitev državnih organov in organizacij, kvarjenje zunanega videza kraja, žaljenje javne morale in drugo rušenje družbene discipline, javne morale in miru v organiziranih družbi.

JAVNI KRAJ

Značilnost vseh teh prekrškov je v tem, da morajo biti storjeni na javnem kraju. To pa je kraj, ki je pod enakimi pogoji dostopen vsakemu — na primer gostinski lokal, cesta, trg, itd. ali kraj, ki je pogojno dostopen vsakomur — stadion, kopališče itd. Javni kraj pa je tudi mesto, ki je vidno z javnega kraja, na primer balkon, če je viden z ulice. Edina izjema je določba, ko kot prekršek določa ogrožanje varnosti kakšne osebe v zaprtem prostoru — na primer v stanovanju. To so takoiimenovani družinski prepri in pretepi, ki pa postavljajo organe za notranje zadeve, kadar morajo posredovati pri tem, v izredno težaven položaj. Navadno gre za socialno neurejene družine. Neredko se zato zgodi, da občan, ki je ogrožen in zato zahteva intervencijo, v končni fazi »potegne« s kršiteljem in prijavo prekliče. Vendar pa je pozivov na intervencije v zasebna stanovanja vse več: v skupnem seštevku vseh kršitev na nekaterih območjih pomenijo že skoraj polovico.

(se nadaljuje)

Kazenske minute: Jesenice 8, Olimpija 6.

Jesenice – Pretnar, Cigan, M. Pačič, Košir, B. Pajič, Milnarec, Razinger, Jug, D. Horvat, Bešič, Klemenc, Magazin, Lah Raspet, Suvak, S. Šcap, M. Horvat, Pristov.

Olimpija – D. Lomovšek, Bolta, Vidmar, S. Gorenc, G. Hiti, B. Lomovšek, Sekelj, Savič, Lajovec, M. Gorenc, D. Lepša, Beribak, Kovač, Grošelj, Kuret, Smrke, Sercer, Skof, Bratina.

Športniki z leščanske osnovne šole

Pionirji gradijo športne objekte

Lesce — Ko smo na radovljiški telesnokulturni skupnosti spraševali, katero šolsko športno društvo iz občine naj predstavlja na straneh časnika, so nas z besedami »tam dobro delajo« napotili na osnovno šolo Frana Saleškega Finžgarja v Lesce. Ker gre za eno od manjših šol v občini, za katere nekateri trdijo, da so slabše od večjih, je bil to dodaten razlog za obisk.

Šolsko športno društvo šteje 130 članov, kar pomeni, da je domala vsak tretji učenec vključen v športno in rekreativno dejavnost na šoli. Dečki imajo nogometno, rokometno, košarkarsko odbojkarstvo, atletsko, strelsko in šahovsko sekcijo; dekleta vse te razen nogometne in košarkarske. Učenci prvih in drugih razredov obiskujejo poleg rednih ur telovadbe še splošno telesno vzgojo, prav tako tudi pionirji tretjega in četrtega razreda, pionirke na tej stopnji pa imajo še odbojkarstvo. Pod okriljem društva je tudi planinski krožek, ki prireja pohode na bližnje hribe in v naravo. Sekcije vodijo nekdanji učenci šole in krajanji Lesce, predstavlja društvo Boris Kozinec, tretje leto njegov mentor, sicer pa pred leti bolj znan kot tekmovalci v biatlonu.

»Leška mladina in učenci osnovne šole z udarniškim delom izboljšujemo športne

objekte. Ob šoli smo uredili krožno stezo za atletiko, skakališče, igrišče za odbojko ter namestili mreže za goloma na rokometnem igrišču. Zdaj delamo tribune v telovadnici. Gre za neizkoriščen prostor, kjer bo mesta za najmanj 80 gledalcev. Člani kovinarskega krožka bodo izdelali klopi in vijake. Težja dela bodo opravili leščanski mladinci, ostalo športniki šole. Vsak razred ima nalogo, da pet rednih ur pouka telovadbe nameni za urejanje športnih objektov,« ponosno razlaga tajnik športnega društva Darko Pogacnik, učenec 8.a razreda in navdušen nogometaš, rokometas in strelec.

Izračuni kažejo, da bodo pionirji samo z gradnjo tribune prihranili šoli 200 tisoč dinarjev. Če upoštevamo že zgrajene športne objekte, je številka znatno višja. V tribune so doslej vložili tristo ur pro-

stovoljnega dela, na »delovnih sobotah« pri urejanju zunanjih športnih naprav je vsakokrat sodelovalo od 15 do 20 učencev. Ko bodo končali tribune, se bodo lotili podstrešja, kjer je primeren prostor za amatersko strelišče. Dela, pravijo, jim tudi potem ne bo zmanjkalo. Z veseljem pokažejo pionirji tudi na elektronski semafor v telovadnici, ki ga je izdelal nekdanji učenec Borut Kelih. Vreden je 500 tisočakov, športniki trdijo, da celo več, saj doslej še ni odšel. Njihova šolska tekmovalca so po zaslugi semaforja videti kot tista s televizije. Semafor kaže čas, razmerje moči na igrišču, meri čas kaznovanim igralcem in vse, kar je v pomoč sodnikom, zapisnikarjem in igralcem.

»Vsako jesen pripravimo tradicionalni enodnevni sejem rabljene smučarske opreme, na katerem zamenjamo smuči, čevlje in drsalke prek dvajset lastnikov. Pripravljamo smučarske tečaje se udeležujejo šolskih tekmovalcev, na katerih, čeprav smo majhna šola, dosegamo lepe uspehe,« pravi Darko, mentor Boris Kozinec pa vzame v roko knjigo, ki je za vsako sekcijo vodijo učenci, in naziva lanske uspehe: pionirji so bili drugi v malem nogometu v občini, atletski Jože Pungershek, Irena Grošelj, Franci Humar, Uroš Kokalj, Vlada Tonic, Tanja Valant, Tatjana Legat in Milena Brus so bili med prvimi tremi na občinskem ali gorenjskem atletskem prvenstvu. Društvo se je prejšnji dve leti vključevalo v tekmovanje za najboljšo šolsko športno društvo v Sloveniji. Letos se ne bo. Zakaj?

»Biti krivičen do otrok, to je najhujše. Učencem, ki so se celo leto trudili, je težko razložiti, da so slabo uvrščeni, ker komisija nepravilno in premalo dosledno ocenjuje delo mladih športnikov,« poudarja Boris Kozinec.

C. Zaplotnik

Smučarski skoki

Mubi najboljši na Obirskem

Obirsko — Na 5. mednarodnem tekmovalstvu v smučarskih skokih na avstrijskem Obirskem, kjer deluje slovenski športni klub Obir, s katerim ima SK Triglav prijateljske stike in njihovi trenerji vsako leto pomagajo pri vzgoji

mladih skakalcev, je letos sodelovalo rekordno število tekmovalcev iz Avstrije in 9-članska ekipa kranjskega Triglava. Nastopilo je namreč več kot 60 skakalcev iz vseh koroških klubov, kar se doslej še nikdar ni zgodilo. Tekmovalje je bilo dokaj kvalitetno, saj so nastopili prav vsi najboljši mladi skakalci iz avstrijske Koroške. Največ uspeha pa so imeli zastopniki iz Zahomca in kranjskega Triglava. Kranjčan Tomaž Mubi je bil najboljši med mlajšimi pionirji, odlična pa sta bila tudi Knafelel in Globočnik, ki sta v svojih kategorijah zasedla tretji mesti.

Rezultati — cicibani: 1. Moser (Zahomec), ... 3. Knafelel, 5. Jagodic, 6. Zupan (vsi Triglav); **mlajši pionirji:** 1. Mubi, ... 3. Globočnik, 5. Kešar (vsi Triglav); **starejši pionirji:** 1. Kaiser (Zahomec), ... 6. Remic, 7. Lipar, 8. Dobnikar (vsi Triglav).

J. Javornik

Špenko tretji na prvenstvu SRS

Zapuže — Na letošnjem republičkem prvenstvu v smučarskih skokih za mlajše cicibane je nastopilo več kot 30 tekmovalcev. Naslov prvaka je po hudi borbi treh enakovrednih tekmecev osvojil Podkrižnik iz Braslovca. Na tretje mesto pa se je uvrstil Kranjčan Špenko, ki je s tem osvojil tudi tretje mesto v pokalu cocke za letošnje leto. Nekaj zelo dobrih uvrstitev pa so imeli tudi mladi skakalci iz Zirovnice: Torok je bil peti, ostala dva pa sta zasedla naslednji mesti: 6. Tomažević, 9. Ravnik.

J. J.

Sporočili ste nam

Strelci za »Zlato puščico« — Na strelišču na Hujah je bilo minuli teden občinsko tekmovalstvo za »Zlato puščico« v streljanju z zračno puško. Med 31 strelci je zmagal Jure Frelj s 559 krogi od 600 možnih. Druga je bila Darinka Smrtnik s 554 krogi, tretji Jure Bojanič s 549, četrta Rajko Rozman, peti Ivo Šilar in šesti Vinko Frelj. Gorenjsko tekmovalstvo za »Zlato puščico« bo 26. marca v Škofji Loki. — J. Sitar

Pizzerija in Peks prvaka — Končalo se je tretje zimsko prvenstvo v malem nogometu škofjeloške občine. Sodelovalo je 528 igralcev ali 40 ekip s celotnega področja občine, razen iz Selške doline. Prvič je bilo tokrat izvedeno prvenstvo veteranov, ki se ga je udeležilo osem ekip. Tekmovalje je uspelo, saj od 141 tekem zaradi neraznosti ali nepopolne sestave ekipe ni bilo odigranih le 15 srečanj. Pri članih je zmagala Pizzerija. Najboljši strelci je bil z desetimi zadetki Marjan Lavrič (Varnost), po devet golov pa so dosegli še Drago Zgaga (Trata), Tomaž Žukevič (Kroniki H.O.) in Dejan Orešnik (Alpina). Pri veteranih je prvo mesto zaradi boljše razlike v golih zasedla ekipa Peks pred Marmorjem, LTH, Kondorjem in Občino; na vrhu liste strelcev pa je Peter Prevodnik, ki je 17-krat zatresel nasprotnikovo mrežo. — M. Kalamar

Škrjanc najdlje na sebenski skakalnici — 81 tekmovalcev iz desetih slovenskih in koroških klubov je v soboto nastopilo na tekmovalstvu v smučarskih skokih za »Pokal Tržiča«. Najdlje je na skakalnici v Sebenju skočil Triglavčan Škrjanc, ki je le za pol metra »zgrešila« rekordno dolžino. Tekmovalje je pod pokroviteljstvom občinskega komiteja ZKS Tržič uspešno izvedel odbor za skoke pri smučarskem klubu. Rezultati — starejši pionirji: 1. Golob (Titovo Velenje) 219,1 (44, 44), 2. Debeljak (Ilirija) 203,3 (41,5, 41), 3. Zupan (Tržič) 198,2 (39,5, 41); mlajši mladinci: 1. Škrjanc (Triglav) 229,0 (47,5, 46,5), 2. Verdev (Braslovce) 213,4 (45, 44,5), 3. Dolenc (Triglav) 208,5 (43, 43,5); starejši mladinci: 1. Česen 213,9 (45, 44,5), 2. Slatnar (211,2 (44, 44), 3. Melin (vsi Triglav) 206,2 (43,5, 42); člani: 1. Grimschitz (Celovec) 221,9 (47, 45), 2. Jenko 203,6 (42, 44), 3. Demšar (Oba Tržič) 187, (39, 40). — J. Kikel

Lokostrelci v Avstriji — 70 lokostrelcev iz Italije, Avstrije, ZRN, Švice, Francije in Jugoslavije je minulo nedeljo nastopilo v avstrijskem Antherholzu na svetovnem pokalu v klasičnem biatlonu. Jugoslovansko ekipo so sestavljali Dušan Orehek, Franc Vengust in Mile Desnica iz Kamnika ter Andrej in Mihael Fock, člana kranjskega Exoterna. V močni konkurenci so se uvrstili na drugo mesto za prvo ekipo Avstrije in pred lokostrelce Italije. V posamičnem tekmovalstvu je bil

Benedik tretji v ZRN

Reit im Winkel — Na tradicionalnem mednarodnem FIS tekmovalstvu v smučarskih skokih je nastopilo okoli 50 skakalcev iz Avstrije, ZRN in Jugoslavije. Zanesljivo je zmagal Avstrijec Hirner, od naših pa je bil najboljši Kranjčan Brane Benedik. Zasedel je tretje mesto. Bizjak se je uvrstil na peto, Gašpirc pa na enajsto mesto.

J. J.

Šk rjanc tudi državni prvak

Ljubno — Po uspehu v Sebenjah, kjer je Kranjčan Martin Škerjanc osvojil naslov republiškega prvaka v smučarskih skokih med mlajšimi mladinci, je v soboto na 65-m skakalnici v Ljubnem svojim letošnjim uspehom dodal še naslov državnega prvaka. Na drugo mesto se je uvrstil Verdev iz Braslovca, tretji je bil J. Debelak (Ilirija), četrta pa Mur iz Zirov. Na solidno peto mesto pa se je uvrstil Kranjčan Borut Dolenc.

J. J.

Orehek drugi, Vengust osmi, Andrej Fock 11. in njegov brat Mihael 12. Pri mladincih je Desnica osvojil četrto mesto. Prihodnje leto bo podobno tekmovalje pripravil v sodelovanju s športnim društvom Kokrica tudi lokostrelski klub Exoterm. — J. Sorli

Štirje med prvimi desetimi — TVD Partizan Zirovnica je bil prireditelj letošnjega republiškega prvenstva v smučarskih skokih za mlajše cicibane. Na skakalnici v Zupah pri Begunjah je nastopilo 31 skakalcev iz desetih slovenskih klubov. Naslov republiškega prvaka je osvojil Podkrižnik iz Braslovca. Med prvo deseterico so se uvrstili tudi štirje Gorenjci: Špenko (Triglav) je bil tretji, Torok peti, Tomažević šesti in Ravnik (vsi Zirovnica) deveti. — M. G.

Taborniki na smučeh — 50 tabornikov Odreda severne meje iz Tržiča se je pred kratkim na smučišču v Ročevnici pomerilo v veleslalomu. Rezultati — dekleta — od 8 do 10 let: 1. Mateja Dolžan, 2. Barbara Perne, 3. Tina Klančar; od 11 do 15 let: 1. Darja Studen, 2. Barbara Peteh, 3. Irena Smolej; fantje — do 10 let: 1. Klemen Premrl, 2. Uroš Čadež, 3. Marko Meglič; od 11 do 15 let: 1. Robert Kozamernik, 2. Dušan Premrl, 3. Peter Klobutar; nad 15 let: 1. Peter Jekovec, 2. Mirko Komac, 3. Nikola Skulič. — J. Kikel

Prva tekma za »Trim pokal« — Po dročini zbor vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja iz Tržiča je lani po vzoru svetovnega pokala prvič pripravil tekmovalje za »Trim pokal«. Udeležijo se ga lahko vsi občani, v skupni seštevki pa štejejo trije najboljši rezultati iz štirih veleslalomskih preskušanj. Prva letošnja tekma za »Trim pokal« je bila na smučišču v Hrašah. Udeležilo se je je prek 60 smučarjev, ki so bili razdeljeni v šest skupin po starosti in spolu. **Rezultati — ženske — do 30 let:** 1. Suzana Ruparčič, 2. Blanka Ruparčič, 3. Simona Zupan; **nad 30 let:** 1. Olga Benčina, 2. Milena Soklič, 3. Minca Peračič; **moški do 25 let:** 1. Milan Rozman, 2. Marko Primožič, 3. Emil Pintarič; **od 25 do 35 let:** 1. Franc Komac, 2. Anton Meglič, 3. Zdeno Jerman; **od 35 do 45 let:** 1. Andrej Soklič, 2. Bruno Teran, 3. Niko Hladnik; **nad 45 let:** 1. Drago Štefe, 2. Tone Martinčič, 3. Janez Kavar. — J. Kikel

»Zimska olimpijada« v Zasipu — V najmanjši in najmlajši krajevni skupnosti v radovljiški občini, v Zasipu nad Bledom so pred nedavnim pripravili sva-koletne zimske športne igre — že šesto »malo olimpiado«. Pričetek je bil tak kot se za tovrstne prireditve spodobi: domači alpski smučarji so s prizganimi baklami pripeljali v ciljno ravnilo in ob plapolajo-čih zastavah ter ob številnih gledalcih prižgali olimpijski ogenj, ki je v kraju gorel dva dni. Prvi dan so izvedli tekmovalje v veleslalomu ter sankanju z eno in dvosedi, drugi dan še teke na progi pod Sebenjami in skoke na 15-metrski skakalnici v dolini pod Homom. Vseh tekmovalcev se je v dveh dneh udeležilo preko dvesto kranjčanov; najmlajši je imel tri leta in najstarejši 55 let. — J. Ambrožič

Strelska rekorda — Sto strelcev iz vse Slovenije je nastopilo na republičkem prvenstvu v streljanju s standardno zračno puško in pištolo, ki ga je na strelišču na Hujah pripravila občinska strelska zveza Kranj. Strelci so se tokrat izkazali, saj so dosegli dva nova republiška rekorda: mladinska ekipa Olimpije v streljanju z zračno pištolo in članice iz Titovega Velenja v streljanju s puško. V tekmovalju z zračno puško so postali zmagovalci: ekipa Kamnika in Marjan Repič pri članih, Titovo Velenje in Darja Oražnik pri članicah, Olimpija in Rajmond Debevc pri mladincih, Titovo Velenje in Mojca Močivnik pri mladinkah. V streljanju s pušklo pa so bili najboljši: ekipa Olimpije (Kranj je bil drugi) in Alojz Trstenjak (Titovo Velenje) pri članih, Olimpija in Fani Smole pri članicah, Olimpija in Tine Vrhunc pri mladincih in pri mladinkah ekipa Titovega Velenja in Helena Lavrinc (Rečica Laška). — J. Sitar

Tekmovalja škofjeloških delavcev

Škofja Loka — V petek, 4. marca, bo na Bukovici ob cesti Škofja Loka — Železniki letošnje sindikalno prvenstvo škofjeloške občine v teku na smučeh. Start udeležencev bo ob 16. uri. Moški bodo razdeljeni v tri skupine (do 30 let, od 31 do 45 let in nad 46 let) in ženske v dve (do 30 let in nad 30 let). Za člane do 30 let bo proga dolga 5 kilometrov, za vse ostale tekmovalce bo polovico krajša. Razglasitev rezultatov bo uro po končanem tekmovalstvu v športni dvorani Poden v Škofji Loki. Najbolje uvrščena ekipa bo prejela srebrni pokal prireditelja, občinskega sveta Zveze sindikatov; najboljši trije v vsaki skupini pa medalje.

Prihodnjo soboto, 12. marca, s pričetkom ob 10. uri pa bo na Sorški planini ob vzhodnih Lajnar in Sedlo se prvenstvo škofjeloških delavcev v veleslalomu. Proge bodo dolge od 500 do 700 metrov in 16 do 25 vrzami. Moški bodo tekmovali v petih skupinah (do 25 let, od 26 do 30 let, od 31 do 45 let, od 46 do 55 let in nad 56 let) in ženske v štirih (do 25 let, od 26 do 30 let, od 31 do 45 let in nad 46 let). Razglasitev rezultatov in podelitev pokalov, medalj, diplom in priznanj ter žrebavanje praktičnih nagrad bo ob 13. uri pri Lokostrojski koči.

Z občnega zbora kranjskih planincev

Dosedanjim uspehom dodati nove

Za Planinsko društvo v Kranju sta v minulih dveh letih značilna obsežna dejavnost in skrbno gospodarjenje — Za uspehe v preteklosti so odlikovali 33 njegovih članov — Zahtevne naloge tudi za prihodnost

Kranj — Člani Planinskega društva v Kranju, ki so se zbrali na rednem občnem zboru, so minuli petek zvečer, do zadnjega kotička zapolnili eno od sejnih dvoran kranjske občinske skupščine. Njim so se pridružili tudi gostje, med katerimi so bili podpredsednik Planinske zveze Slovenije Tone Bučar in predsednik občinske skupščine iz Kranja Ivan Cvar pa predstavniki armade, milice, telesnokulturnih ter drugih organizacij v Gorenjske. Zbrani so se po pozdravnem nagovoru predsednika Planinskega društva v Kranju Franca Ekarja z enominutnim molkom spomnili umrlega Franja Klotičnika in drugih dolgoletnih prizadevnih sodelavcev društva.

Kranjsko društvo združuje okrog 300 planincev, skupaj z nerednimi plačniki članarine bi bilo število članstva vsaj še enkrat tolikšno, če bi vseh ljubiteljev planinstva na kranjskem območju pa bi gotovo dosegel številko 15 tisoč, je v

poročilu o planinski dejavnosti v minulih dveh letih pojasnil tajnik društva Emil Herlec. Kot je nadalje med drugim ocenil, so planinci lahko ponosni na obstoj samo dveh društev v občini, v Kranju in na Jezerskem. Pri tem pa ima kranjsko društvo kar 46 planinskih sekcij po organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih ter 13 odsekov za posamezna področja delovanja članstva.

Dejavnost društva je obsežna in raznolika, saj vanjo vključujejo vse od najmlajših, ki zahajajo na manj zahtevna planinska pota, pa do vrhunskih alpinistov, ki se preizkušajo v najtežjih stenah. Idejni nosilec izletništva — lani se je prek 110 pohodov in izletov udeležilo blizu 10 tisoč občanov — je skupina 35 planinskih vodnikov, ki skrbijo tudi za seznanjanje članstva z osnovnimi planinskimi veščinami in nevarnostmi v gorah. Zato ni bilo poškodb med domačimi planinci, žal pa so morali gorski reševalci iz Kranja

lani opraviti na svojem območju 16 težjih akcij, v katerih niso več mogli pomagati 4 ponesrečenim. Med zelo aktivnimi je tudi odsek za gorske poti, katerega maloštevilno moštvo je samo lani prehodilo in vzdrževalo velik del skupno 175 kilometrov dolgih stez ter poti. Nekoliko je zamrla le dejavnost odseka za varstvo narave.

Gospodarsko dejavnost društva, ki obsega skrb za upravljanje treh večjih planinskih postojank, dveh tovrstnih žičnic in dveh vlečnic, so usmerili predvsem v vzdrževanje objektov in varčevanje v njih. Tako so dom na Kališču lani povečali za 30 skupnih ležišč in v domu na Krvavcu usposobili ogrevalne naprave za uporabo trdih goriv. Ob uresničitvi lastnih manjših naložb so zbrali tudi veliko denarja za pre-novo Triglavskega doma na Kredarici.

Uspešnost poslovanja društva je prav tako potrdilo finančno poročilo. Ciril Hudovernik je zbrane med drugim seznanil, da sedanja vrednost osnovnih sredstev in inventarja v postojankah presega 24 milijonov dinarjev, ostanek dohodka pa je bil lani prek 1,7 milijona dinarjev. Kot je ob tem naglasil, pa bi brez skoraj podvojenih dotacij glede na leto poprej stroški za gorsko reševalno službo in vzdrževanje objektov povsem izpraznili društveno blagajno.

Za dosedanj prizadevno delo v društvu so kar 33 njegovih članov podelili odlikovanja. Ivan Cvar je izročil Francu Ekarju red zaslug za narod s srebrno zvezdo, s katero ga

je odlikovalo predsedstvo SFRJ za njegove zasluge v planinstvu in širšem področju dela. Zatem je Tone Bučar predal drugim zaslužnim planinkam in planincem bronaste, srebrne in zlate častne znake PZS in PZJ ter Knafelečeve diplome.

Po razpravi, ki je opozorila zlasti na potrebo po obnovi Gorenjske partizanske poti in oživitvi planinstva okrog Ledin z novo potjo, so potrdili poročila in novo članarino ter imenovali novi 25-članski uprav-

ni odbor društva, katerega predsednik bo še naprej Franc Ekar. Leta je obrazložil tudi usmeritve dela planincev za letošnje leto. Gre za nekoliko obsežnejše naloge predvsem v smeri dosedanjega delovanja, z uresničenjem katerih bi doseženim uspehom dodali nove. Zbor so kranjski planinci sklenili z ogledom barvnih diapozitivov, ki jih je alpinist Andrej Štremfelj iz Kranja posnel na več odpravah v Himalajo, pa z družabnim srečanjem.

S. Saje

Med odlikovanimi planinci je bil tudi Stane Gantar, ki je prejel zlati znak Planinske zveze Jugoslavije — Foto: S. Saje

PRAKTIČEN NAČIN OBDAROVANJA ZA VSAKO PRILOŽNOST JE

Z **MERKUR**
DARILNIMI BONI

KUPITE JIH LAHKO V VSEH
PRODAJALNAH

MERKUR
KRANJ

V LJUBLJANI RADOVLJICI
ŠKOFJI LOKI LESCAH
GORENJI VASI NA BLEDU IN
KRANJU JESENICAH
NAKLEM

**PODROBNEJŠA POJASNILA
ZAHTEVAJTE V PRODAJALNAH
MERKUR KRANJ**

Za 8. marec, dan žena,
smo vam pripravili

— *praktična in okrasna darila*
— *po želji vam jih tudi*
aranžiramo.

Nudimo vam:

DARILNE BONE,

ki jih lahko zakupite v vseh naših poslovalnicah
v Lescah, Radovljici, na Bledu in na Jesenicah.

Obenem vam iskreno
čestitamo ob bližajočem
se prazniku.

murka

Industrija pohištva Železniki

objavlja na podlagi 8. člena Pravilnika o delovnih razmerjih
in sklepa odbora za kadre TOZD Promet blaga
naslednja dela in naloge:

VODENJE AVTOMEHANIČNE DELAVNICE

Pogoji zaasedbo:

- delovodska šola avtomehnične stroke,
- 6 mesecev delovnih izkušenj srednjega nivoja na opravi-
lih v prometni stroki ali vzdrževanju vozil,
- iniciativnost, samostojnost, smisel za komuniciranje in
delo z ljudmi.

AVTOELEKTRIČARSKA OPRAVILA

Pogoji zaasedbo:

- KV avtoelektričar,
- 6 mesecev delovnih izkušenj na KV opravilih širokega
profila

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas s polnim delovnim ča-
som. Pismene prijave s potrebnimi dokazili sprejema kadrovske so-
cialni oddelek DO Alples Železniki, 64228 Železniki, v roku 15 dni po
objavi.

Podjetje za ptt promet Kranj
n.sol.o. Kranj, Poštna ulica 4
Delovna skupnost skupnih služb

Komisija za delovna razmerja objavlja
prosta dela in naloge:

KOORDINIRANJE IN VODENJE INVESTICIJSKIH OBJEKTOV S PODROČJA TK OMREŽJA

- Pogoji: — diplomirani inženir telekomunikacij,
— delovne izkušnje od najmanj 1—2 leti

**Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas, poskusna doba tra-
ja 3 mesece.**

Kandidati naj naslovijo prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev
na komisijo za delovna razmerja delovne skupnosti skupnih služb
Podjetja za ptt promet Kranj. Komisija sprejema prijave 8 dni
od objave oglasa. Vsi prijavljeni kandidati bodo obveščeni o izidu
izbire v 15 dneh po opravljeni izbiri.

PROJEKTIVNO PODJETJE KRANJ

KRANJ, Cesta JLA 6, telefon: 21-144

**DO PROJEKTIVNO PODJETJE
KRANJ, JLA 6**

Delavski svet objavlja
prosta dela in naloge

VODJE FINANČNE SLUŽBE

za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

- Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:
- da ima višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske smeri,
 - da ima najmanj 5 oziroma 10 let delovnih izkušenj

Dela in naloge razpisujemo za 4 leta.

**Kandidati naj predložijo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na
naslov delovne organizacije z oznako »za razpisno komisijo«, naj-
kasneje v 15 dneh po objavi.**

Delovna skupnost Strokovne službe SIS družbenih dejavnosti občine Tržič

na podlagi 38., 39. in 40. člena statuta DSSS
ponovno razpisuje prosta dela in naloge

individualnega organa

VODJE STROKOVNE SLUŽBE SIS

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje
pogoje:

- da ima visoko ali višješolsko izobrazbo družboslovne smeri,
- da ima 5 let delovnih izkušenj na podobnih delih,
- da pozna delovanje delegatskega sistema,
- da je moralno politično neoporečen,
- kandidati morajo predložiti pisno razvojno usmeritev Stro-
kovne službe SIS družbenih dejavnosti s poudarkom povezo-
vanja administrativnega, tehničnega in finančnega dela.

**Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju naštetih po-
gojev s kratkim življenjepisom v 15 dneh po objavi pošljejo na na-
slov: Strokovna služba SIS družbenih dejavnosti občine Tržič s
pripisom »za razpis«. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh
po poteku roka za prijavo na razpis.**

Veletrgovina

**gostišče
RIKLI BLED**

vabi na prijetno
praznovanje dneva žena

- aranžiramo posebne
sobe.
- nudimo pestro izbiro
pijač in jedi po naročilu

Rezervacije sprejema
gostišče Rikli Bled
vsak dan, razen četrta
tel.: 77-458.

Vsem ženam iskrene
čestitke!

**KMETIJSKO ŽIVILSKI
KOMBINAT
GORENJSKE KRANJ**

Ob dnevu žena vam nu-
dimo bogato izbiro naj-
različnejših daril in daril-
nih aranžmajev.

Obiščite nas in izberite
darilo v eni od naših
cvetličarn:

Zlato polje
Rožmarin
Planina,
Stražišče

Vsem ženam želimo pri-
jetno praznovanje.

**ALI RAZMIŠLJATE O
UREDITVI OKOLJA V
VAŠI KRAJEVNI SKUP-
NOSTI?**

Lahko vam pomagamo z
nasveti in načrti. Načrtu-
jemo parke, zelenice in
otroška igrišča ob javnih
objektih: zelenicah v sta-
novanjskih naseljih, turi-
stičnih in industrijskih
objektih, šolah, varstve-
nih ustanovah in drugih
objektih ter zelenje na
pokopališčih in ureditev
okolja NOB spomenikov.

Informacije dobite pri
KZK Gorenjske, TOZD
Kmetijstvo, Kranj, Be-
gunjska 5, tel.: 21-252.

ISKRA
Industrija široko potrošnih izdelkov
Široka potrošnja, n.sol.o. Škofja Loka

TOZD Tovarna gospodinjskih aparatov
»Gospodinjski aparati« n.sub.o., Škofja Loka, Reteče 4

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja
prosta dela in naloge:

VODENJE DELOVNE SKUPINE V ODELKU PLASTIKE

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- imeti morajo delovodske šole strojne smeri in najmanj tri leta
delovnih izkušenj

Prijave sprejema splošno, pravno kadrovske sektor tovarne 15 dni po
objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbira-
nju prijav.

Vse informacije lahko dobite v splošno, pravno kadrovskem sektorju
tovarne ali po telefonu: 61-861 int. 14.

Obiščite prodajalno trikotaže

Kadinjača

Bajina Bašta v Kranju,
Vodopivčeva 6
(na Mohorjevem klancu)

UGODNO BOSTE KUPILI:

- puloverje, ženske bluže
- ženska krila, mini krila (žamet, velveton)
- spalne srajce, jutranje halje, perilo

Se priporočamo!

Čestitamo za praznik žena — 8. marec!

MALI OGLASI

tel.: 27-960

PRODAM

Ugodno prodam EK 151 A 1, 1240 W, 315 ob/min, 2200 udar./min. Tone Martič, Lucine 33, Gorenja vas nad Škofjo Loko 1689
Prodajam PRAŠIČE, težke 70 kg. Mla-karjeva 58, Senčur 1700
Prodajam več PRAŠIČEV, primernih za rejo, od 20 do 60 kg težkih. Jurij Stanonik, Log 9, Škofja Loka 1701
Prodajam črno-bel TELEVIZOR. Ekran nov. Tel. 24-517 1778
Prodajam hrastove PLOHE. Breg ob Savi 8, Mavčiče 1779
Prodajam KRAVO, 7 mesecev brejo, po izbiri. Naslov v oglašnem oddelku. 1780

Prodajam nemški ŠOTOR z baldahinom za 4 osebe za 1,5 SM. Marija Bur-nar, Begunje 54 na Gorenjskem 1781
Prodajam KUHINJO s ŠTEDILNI-KOM in HLADILNIKOM. Informacije na tel.: 26-964 1782

Prodajam temnomodro fantovsko BIR-MANSKO OBLEKO. Telefon 064/21-267 1815
Prodajam SMUČARSKO OPREMO (smuč, vezi, pancerje št. 43). Pižorn, tel.: 45-026

Ugodno prodam ČRNO BELI TELEVI-ZOR, znamke SCHAUB-LORENZ. In-formacije na tel.: 28-913

Poceni prodajam OPREMO za več-samskih sob in zakonsko SPALNICO. Tel. 50-369, dopoldan 1797
Prodajam teden dni starega BIKKA, simentalca. Hraše 28, Lesce 1798

Prodajam motorno ŽAGO STIHL 050/AV malo rabljeno in ČRPALKO za-gradnico na trofazni elektromotor. Ži-rovnica 57 1801

Prodajam tridelno garderobno OMA-RO, globine 45 cm, staro 1 leto. Vučko, C. 1. maja 69/VII, Kranj, zvečer 1806

Prodajam nov ženski PLAŠČ iz prerij-skega volka, št. 38-40. Vse interesent-naj se javijo na tel.: 064-74-441, vsak dan od 16.-20. ure. 1807

Prodajam 3 OVCE in 2 JAGNETA. Bodlaj, Breg 4, Tržič 1808

Prodajam PRIKOLICO, nosilnost do 750 kg, 150 x 100 x 30 cm, kolesa 13 col-ske. Telefon: 064-61-218 1810

Prodajam SHARP radio z ojačevalcem KASSETAR 65 W z zvočniki. Tel. 21-325, Halner, Rupa 38 1811

Prodajam original PREVLEKE rdeče-črne barve za golfa TGL po ugod-ni ceni. Olga Čemažar, Bavdkova 3, Kranj 1812

KUPIM
Kupim jelšve in borove deske. Vseh debelin in velikosti. Tel. 89-071 1796

VOZILA
Prodajam ZASTAVA 101, letnik 1973. Vrhovnik, Sv. Duh 86, Škofja Loka 1783
Prodajam SPAČKA, letnik 74. Anica Pintarič, Voklo 64 1784
Poceni prodajam TAUNUS 12 M 1966, motor 1500 ccm, 107.000 km, lahko tudi po delih. Franc Kunšič, Tomšičeva 25, Jesenice 1785

Prodajam VARTBURGA. Tel. 23-112.

Prodajam VARTBURGA, letnik 70, za 2,5 SM, Šafran, Cerkije 161. 1787

Prodajam novo enosono PRIKOLICO z vrtljivim oplinom za traktor, multi-kultivator ali transporter za prevoz hlobov, železne nove POSMOJKE s priključkom za traktor in rabljen STARTER za fičota. Rihtarsič, Bukov-šica 27, Selca nad Škofjo Loko 1678
Prodajam ZASTAVO 750, celo ali po delih, letnik 1969. Ivica Petković, Pod-ljubelj 102, Tržič 1788

Prodajam ZASTAVO 101, letnik 1977. Pi-žorn, tel.: 45-026.

Prodajam dobro ohranjen DIANO 6 LC, letnik december 1978, registrira-no do 15. decembra 83. Kličite na tel. 75-884 dopoldan oziroma 74-515 popoldan 1802

Ugodno prodajam dobro ohranjen AUDI 60 L, 90.000 km, registriran do oktobra. Vindiš, Zabreznica 7, Žirovnica.

Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1975. Čivčić, Sejmišče 7, Kranj 1804

Prodajam TOMOS AVTOMATIK 3 MS, letnik 82. Eržen Lado, Kropa 6 a, tel. 79-582 1805

Ugodno prodajam dobro ohranjen MO-TOR Z MENJALNIKOM Z-101, ter zadnja in prednja desna VRATA, z do-kumenti. Vertelj Boris, Bistrica 179, Tržič

Prodajam 20 sedežni AVTOBUS TAM T 75, Zalaznik, Studeno 21, Železniki nad Škofjo Loko 1813

STANOVANJA

V Škofji Loki prodajam dvosobno STANOVANJE s centralnim ogreva-njem. Naslov v oglašnem oddelku. 1789

Na stanovanje vzamem dekle za del-no pomoč v gospodinjstvu. Marija Fre-lih, Brezje 35 pri Tržiču 1790

Dve dekleti iščeta SOBO z ogreva-njem in kopalnico v Kranju. Marija Maučec, Kidričeva 53, Kranj 1791

Ameriški poslovnež išče opremljeno HIŠO, po možnosti z vrtom in garaža-mi v okolici Kranja ali Kamnika. Vza-me v najem za nekaj let. Plača dobro. Ponudbe: »Za nekaj let« 1792

Diplomirani fizik z družino išče STANOVANJE v Kranju. Tel.: 25-661 int. 410 1793

Novo enosobno solidarnostno STA-NOVANJE na Planini II menjam za večje s centralno kurjavo, v Kranju. Lojzeta Hrovata 7, Stanovanje 1, Kranj 1794

Zamenjam lastniško GARSONJERO za večje stanovanje, z doplačilom. Tel.: 28-191 po 14. uri. 1795

Tri dijakinje išče SOBO s kuhinjo v Kranju ali okolici. Oglasite se nam pod šifro »Razumevanje« 1814

POSESTI

Zamenjam PARCELO v Sečoveljah pri Portorožu za parcelo od Vrbe do Ži-rovnice. Šporn Zdravko, Breg 71, Ži-rovnica 1803

ZAPOSLOTITVE

Iščem redno ali popoldansko delo. Naslov v oglašnem oddelku. 1799

OSTALO

Iščem dobrosrčno žensko za pomoč v gospodinjstvu. Šifra: »Pomoč« 1809

Frizerski salon CILKA SATLER

vse barve, preparati za trajno in ostali frizerski material na razpolago

in

Ekspresna kemična čistilnica in pralnica

DRAGO SATLER

Kranj, Oldhamska 14 (pri vodovodnem stolpu)

Čestitamo ženam za praznik 8. marec

IZGUBLJENO

Na relaciji Radovljica—Naklo sem izgubil DENARNICO z vsemi doku-menti. Prosim najditelja, da jo vrne proti nagradi. Naslov v denarnici. 1800

NESREČE

PREHITRO PO POLEDENELI CESTI

Jesenice — Na lokalni cesti v naselju Straža pri Jesenicah je v petek, 25. februarja, voznik osebnega avtomobila, 42-letni Tomaž Zalokar z Jesenic povzročil prometno nesre-čo. Na ozkem odseku ceste se je srečal z drugim avtomobilom, ki ga je vozil Karl Poreber. Pred sre-čanjem je Zalokar zaviral, vendar ga je na poledeneli cesti zaradi prehitre vožnje zaneslo in je trčil v Porebrov avto. V nesreči je bil voznik Poreber laže ranjen.

ZBILA OTROKA

Tržič — Neprimerna hitrost je botrovala tudi nesreči, ki se je pri-petila v četrtek, 24. februarja, na cesti Ste Marie aux Mines v Tržiču. Voznica osebnega avtomobila, 23-letna Marija Aljančič iz Hudega, je vozila proti Bistrici. Ko je pripeljala nad BPT v blagi ovinek, je z avtom zadela otroka, 9-letno Beti Mirič iz Tržiča, ki je nameravala prečkati cesto izven prehoda za pešce. V nesreči je bila deklica huje ranjena. D. Z.

Dva ob smučih

Skoraj ni dneva, da na katerem od gorenjskih smučišč ne bi za-beležili tatvine smuč. Najpogo-steje se dogajajo v Kranjski gori, ker lastniki puščajo opremo brez nadzora pred hoteli ali bifeji. V nedeljo je tako neprevidno ravnal Ljubljčan Vital Manohin. Ko se je vrnil s kosila v hotelu Larix, ni bilo smučij nikjer več.

V četrtek pa je na Krvavcu nekaj podobnega doletelo Darjo Hrast. Ukradli so ji smuč, vredne kakih 6000 dinarjev.

Iskali izginulega lovca

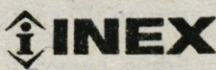
Podkoren — V nedeljo, 27. febru-arja, se je 58-letni lovec iz Podkore-na, Friderik Grilc, sicer član Lovske družine Kranjska gora, zjutraj od-pravil na obhod lovskega revirja na Lomičih. Ker ga do večera ni bilo domov, so domači obvestili milico. Oddelek milice Kranjska gora je or-ganiziral reševalno akcijo, v kateri je sodeloval tudi zdravnik in 9 članov kranjskogorske Gorske reševalne službe. Nekaj pred polnočjo so izgi-nulega lovca našli na Češjevem korenju pod Lomiči mrtvega. Pogre-sani je umrl med vrnitvijo zaradi srčne slabosti, kakor je ugotovil zdravnik.

ISTAMBULSKE NOČI

Na turneji po Sloveniji sode-lujejo ta hip najpopularnejši solisti in orkester turške TV, pevci narodnih pesmi in ple-salke orientalskih trebušnih plesov.

Nastopili bodo tudi v Kranju, v prostorih gorenjskega sejma v torek, 8. marca ob 19. uri.

Predprodaja vstopnic: KOMPAS KRANJ, telefon: 28-472, 28-473

IZBRALI SO ZA VAS

Bliža se dan žena in iskali boste darilo za že-no, mamo, dekle... Pri

izbiri darila vam bodo prijazno pomagali v bla-govnici FUŽINAR na Je-senicah, kjer so dobro za-loženi z vsem, kar je žen-skemu svetu pri srcu.

TRŽNI PREGLED

KRANJ

Solata 70 din, špinača od 80 do 100 din, cvetača od 60 do 80 din, koren-ček od 50 do 60 din, česen od 180 do 200 din, čebula 80 din, fižol 120 din, pesa od 30 do 35 din, slive 80 din, ja-bolka od 25 do 30 din, hruške 40 din, grozdje od 50 do 60 din, pomaranče 80 din, limone 90 din, ajdova moka 80 din, koruzna moka 40 din, kaša od 90 do 100 din, surovo maslo 360 din, skuta 100 din, sladko zelje 50 din, ki-slo zelje 50 din, klobase 60 din, orehi

480 din, jajčka od 8 do 10 din, krom-pir 16 din.

JESENICE

Solata 80 din, špinača 60 din, cve-tača 60 din, korenček 45 din, česen 210 din, čebula 57 din, fižol od 120 do 139 din, pesa 25 din, slive 101 din, ja-bolka od 26 do 35 din, hruške 50 din, grozdje 50 din, pomaranče 65 din, li-mone 99 din, ajdova moka 89 din, ka-ša 76 din, koruzna moka 31 din, suro-vo maslo 271 din, skuta 85 din, sme-tana 110 din, sladko zelje 25 din, ki-slo zelje 30 din, kislja repa 25 din, orehi 478 din, jajčka od 7 do 8,60 din, krompir 16 din.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage stare mamé, prababice, tašče, sestre in tete

KATARINE ŠTAMCAR

Kovarjeve mame iz Zg. Brnika 12

se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom in Zimovi mami za nesebi-čno pomoč v najtežjih dneh. Hvala sorodnikom, prijateljem in sode-lavcem Iskre za izraze sožalja, poklonjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti. Hvala tudi medobčinski organizaciji slepih za podarjen venec in tov. Brezjarju za spremstvo v imenu DU Cerkije. Zahvalju-jemo se dr. Beharju za zdravljenje in obiske in vsem, ki ste sodelo-vali v pogrebem obredu.

ŽALUJOČI VSI NJENI
Zg. Brnik, 22. februarja 1983

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je mnogo prezgodaj zapustila naša draga hčerka, mama, stara mama in teta

STANA LUZNAR

Od pokojnice smo se poslovili v družinskem krogu v petek, 25. februarja na kranjskem pokopališču.

ŽALUJOČI VSI NJENI

Kranj, 28. februarja 1983

TURISTIČNO DRUŠTVO BOHINJ-JEZERO

razpisuje prosta dela in naloge

receptorja v Turistbiroju Bohinj

Pogoji za opravljanje del:

- poklicna šola ustrezne smeri z obveznim znanjem enega tujega jezika; nemško-angleško,
- srednješolska izobrazba ustrezne smeri z obveznim znanjem enega tujega jezika; nemško-angleško,
- poiskusno delo en mesec.

Po uspešno opravljenem poiskusnem delu se delovno razmerje sklene za nedoločen čas.

Kandidati naj po objavi razpisa pošljejo pismene prijave v roku 15 dni na naslov: Turistično društvo Bohinj-Jezero 64265 Bohinjsko jezero

O izbiri bodo kandidati obveščeni pismeno v roku 15 dni po zaključku zbiranja prijav.

Januarja porabili manj elektrike

Že tretji mesec zapored smo v Sloveniji porabili manj električne energije kot lani, na kar je vplivala topla zima in varčevanje z elektriko — Znatno več elektrike kot lani so dale vodne elektrarne, pomemben delež jedrska elektrarna v Krškem, tako da šoštanjska toplotna elektrarna lahko premog iz Kolubare lahko predeluje v elektriko za potrebe srbskega elektrogospodarstva

Podatki za letošnji januar kažejo, da je v Sloveniji poraba električne energije že tretji mesec zapored manjša kot v enakih mesecih minulega leta. Novembra, decembra in januarja smo torej porabili manj elektrike, brez dvoma zavoljo varčevanja z njo ter seveda zavoljo dokaj tople zime, saj je sonce pomagalo pri ogrevanju.

Januarja letos smo porabili v Sloveniji 755,5 milijona kilovatnih ur električne energije, januarja lani pa 788 milijonov. Porabili smo torej za slabe 4 odstotke elektrike manj. Če upoštevamo ves pretek elektrike energije čez pretekle in državno mejo pa ugotovimo, da je imel slovenski elektroenergetski sistem s skupno 912,5 milijona kilovatnimi urami na voljo kar za 12,9 odstotka več električne energije kot januarja lani. Iz tujine v letošnjem prvem mesecu elektrike nismo prejeli, dobave sosednji Italiji pa so znašale 5 milijonov kilovatnih ur. Iz drugih republik je slovenski elektroenergetski sistem prejel januarja 56,2 milijona kilovatnih ur, drugim republikam pa je dobavil 132 milijonov kilovatnih ur. Največ v Srbijo, kamor je dobava znašala 93 milijonov kilovatnih ur.

Zaradi toplega vremena je bila januarja visoka proizvodnja v vodnih elektrarnah. Pridobile so 228 milijonov kilovatnih ur, kar je za 43,6 milijona oziroma za 23,6 odstotkov več kot januarja lani. Toplotne elektrarne pa so pretekli mesec pridobile 628,3 milijona kilovatnih ur, kar je za 40,7 odstotkov več kot januarja lani, ko so proizvedle 446,5 milijona kilovatnih ur. Vendar od tega odpade 212 milijonov kilovatnih ur na slo-

venski del jedrske elektrarne v Krškem, ki je januarja lani zaradi pregleda parnega generatorja stala.

Skupne zaloge premoga v slovenskih toplotnih elektrarnah naj bi po načrtu na zadnji dan minulega meseca znašala 357 tisoč ton, dejansko pa so dosegle nekaj tonov kot 599 tisoč ton. Načrtovana količina 225 tisoč ton je bila s 483 tisoč tonami izdatno presežena v šoštanjski toplotni elektrarni. Dobave iz velenjskega rudnika so bile namreč večje od načrtovanih, znatne količine premoga pa so prejeli tudi od premogovnikov iz Bosne in Hercegovine in iz Kolubare, da bodo s prostimi zmogljivostmi šoštanjske elektrarne predelali premog v električno energijo za potrebe srbskega elektrogospodarstva.

TUDI TO SE ZGODI

Med obiskom delegacije krajevnih skupnosti Kranj Center pri predsedniku kranjske občinske skupščine je stekla beseda tudi o obnovi stavbe na Maistrovem trgu. Slišati je bilo mnenja, da je že nevarno, da dela trajajo tako dolgo. Pojasnjeno je bilo, da jih izvaja ljubljanska enota Gradbinca.

Nekdo pa je pripomnil: »Jaz sem pa mislil, da to delajo gravirji.«

A. Ž.

Lišaj pri mladem govedu

V zadnjem času se je pri mladem govedu v kranjski in tržiški občini razširil lišaj (trihofitija). V Jugoslaviji oboli za to boleznijo 15 odstotkov vse govede. Bolezen je še posebej v sedanjem času mesne krize hudo nadležna, saj povzroča do 15 odstotkov manjši prirast ter do 40 odstotkov zmanjšuje vrednost kože pri prebolelih živalih. Razen tega se od govedu prenaša tudi na ljudi in obratno. Domneva se, da okoli 80 odstotkov ljudi z lišajem dobi bolezen od govedu.

Lišaj pri mladi govedu je nalezljiva kužna bolezen, ki jo povzroča glivice iz rodu Trichophyton. Na koži se pojavijo brezdlačne sivkaste lise z bolj ali manj izrazitim vnetjem, okrogle oblike od 3 cm premera do velikosti človeške dlani. Te azbe-

stu podobne kraste in srbež se pojavljajo okoli oči, na vratu, plečih, prsih in drugih delih živali. Rejci prav lahko občutijo srbež, zardela koža je pokrita z drobnimi luskinami ob robu, posebno na vratu, licah, na prstih in rokah, dlaneh, na nogah, redkeje tudi na genitalijah. Vendar takšni pojavi rejcev pogosto ne vznemirjajo, še manj pa se zavedajo, da so te lišaje dobili od telet ali pa so sami okužili teleta.

Glivice so razširjene povsod v zemlji, zraku, v blatu živali, v slami, zato je nevarnost okužbe stalna, prenašajo pa jih tudi uši in klopi. Ugodna za razmnoževanje je tudi prevelika vlaga, posebno v starejših, neustreznih grajenih hlevih.

Vzrokov za razvoj lišaja pri 4 do 20 mesecev starih živalih je več: hlev s preveliko vlago, slabo očiščen hlev, premalo beljakovin v krmi, premeščanje živali, nenadzorovani nakupi, glodalci v hlevu, preveč živali v hlevu, slabo zračenje itd. Živali, ki prebolijo lišaj, postane sicer imuna, vendar pa se v prenatrpanem in neustreznem hlevu lahko še prenaša na živali, ki ga še niso prebolele. Lišaj uničuje s svojim podgobjem vrhni sloj kože ter dlake in se krožno širi v okolico. Koža izgubi elastičnost, pojavi se zadebelitev kože z azbestu podobnimi krastami, zaradi česar je ob zakolu take živali koža manj vredna, saj usnje prepušča vodo.

Le z izboljšanjem življenjskih pogojev v hlevu se širjenju te bolezni lahko izognemo. Žal so rejci še prepričani, da lišaj ne ogroža živinoreje, vendar pa mnenje spremene ob nekajmesečnem širjenju bolezni v svojem hlevu, ko se zaradi tega pokaže 15-odstotni primanjkljaj v prirastu. To pa je ob sedanjem pomanjkanju mesa veliko.

Ker lišaji ogrožajo tudi ljudi, se bolezen zatira po zakonu, zato mora rejec ob vsakem sumu živali oddvojiti ter poklicati živinozdravnika. Oboleni živali je tudi prepovedano prodajati — razen za zakol. Bolezen v hlevu pokaže, da je reja neustrezna, da je treba zmanjšati relativno vlago, v krmi pa povečati količino vitamina A ter izboljšati ozračje zootehnične pogoje reje od zračenja do svetlobe in ustrezne temperature. Hlev je treba tudi razkužiti, sicer se bolezen čez čas spet pojavi. Lišaj ob izboljšanju pogojev reje po nekaj mesecih izgine, ob neustreznih pogojih pa se lahko ponovno razširi pri večjem številu živali. Prav zato je treba ob tej bolezni ukrepati takoj, to od rejcev zahteva tudi zakon. Zdravljenje je dolgotrajno in z dragimi največkrat uvoženimi zdravili.

mag. Roman Grandič

GLASOVA ANKETA

Pionirji po poteh borcev

STRAHINJ — Udin boršt, valovito gozdno območje, ki se razteza med cestami Kranj-Kokrica-Golnik-Duplje-Naklo—Kranj je bila v času narodnoosvobodilnega boja zatočišče in izhodišče partizanov za njihovo delovanje v ravnini med Kranjem in Trzinom. Na njegovih obronkih so se že pred vojno v delavskem revolucionarnem gibanju zbirali številni domačini, v prvih dneh narodnoosvobodilnega gibanja pa so se pričeli zbirati in sestajati aktivisti OF in organizatorji narodnoosvobodilnega gibanja. Ustanavljali so partizanske enote in pričeli z oboroženim uporom proti okupatorju in njihovim pomagačem. Obsežno partizansko delovanje na tako izpostavljenem območju kot je Udin boršt, je bilo mogoče le zaradi velike narodne in protifašistične zavesti prebivalstva, ki se je z dejanji izkazovalo v narodnoosvobodilnem boju in revoluciji.

Prav na teh obronkih so se v soboto izkazali tudi slovenski biatlonci, ki so v okviru osmega množičnega teka po Poteh Korkškega odreda imeli svojo tekmo za biatlonski slovenski pokal. Udeležba je bila odlična, saj se je v vseh kategorijah za najboljšega potegovalo na devetdeset tekmovalcev. Še posebno je bila dobra udeležba pionirjev, saj so prišli na to tekmovanje skoraj vsi učenci gorenjskih osnovnih šol. Čeprav so mnogi prvič nastopili v tej smučarski disciplini, ki je pogojena še s streljanjem, so vsi zavzeto tekli in streljali.

Matjaž Markovič, OŠ Korkškega odreda Križe, šesti B razred, doma iz Žigane vasi: »S smučarskim tekom se ukvarjam dve leti. Začel sem v našem šolskem športnem društvu. Prvič sem tekel biatlon in prvič sem tudi streljal. Zdi se mi, da je to smučarska disciplina, ki ima bodočnost. Tudi sam bom še

nastopal v biatlonu. Treniram in vadimo pod vodstvom profesorja Marjana Vodnjova. Res lep je ta tekaški smučarski šport in če je vmes tudi streljanje, je še bolj imenitno.«

Klemen Lotrič, OŠ Lucijan Seljak, peti razred, doma iz Podblice: »Začel sem kot tekač na smučarskih smučeh, ki so kar pravišnje za smučarski tek. Prvič sem nastopil na takem tekmovanju in prvič sem tudi streljal tarčo. Kot tekaču mi je še kar dobro šlo, le v streljanju z zračno puško sem ga malo lomil. Ta smučarska disciplina mi je še kar všeč. Na takih in podobnih tekmovanjih bom še nastopal, če bo le možnost.«

Robert Posavec, OŠ Franci Prešeren, osmi razred, doma iz Nakla: »Kot rekreativec se s smučarskim tekom ukvarjam pri našem šolskem športnem društvu, katerega član sem. Prvič sem tekel to disciplino in všeč mi je bilo. Organizacija je bila odlična in proge dobro pripravljene. Prvič sem streljal na takem tekmovanju in ta strelska disciplina mi je dala povprečen rezultat. Vseeno se bom še udeležel takih tekmovanj, ki obenem razvijajo tradicijo narodnoosvobodilnega boja.«

D. Humer
Foto: F. Perdan

Jezikovno razsodišče (89)

Narečje v zbornosti

»Želela bi, da reče Jezikovno razsodišče kako besedo na račun vedno pogostejših narečnih glasovnih posebnosti, ki jih predvsem v radiu in na televiziji vnašajo v jezik novinarji z vseh koncev Slovenije.«

Tudi sami smo že postali pozorni na preizrazito narečno barvanje govornih besed nekaterih novinarjev radija in televizije. Da se narečno izhodišče v govoru večinoma ne da popolnoma izbrisati, je znano. Zlasti stavčna fonetika, ki se je kot otroci navzamemo, še preden znamo prav govoriti, »izdaja« področje, s katerega prihajamo. Tu se le redki popolnoma znebijo prvotnega prizvoka, ta pa nam je skoraj ljubeši kakor govorjenje, ki — po Cankarju — razodeva, da njegov tvorec ni od nikoder, iz nobenega slovenskega kraja, ampak iz knjige.

Vendar se nekaterih narečnih stvari lahko znebimo in se jih v zbornem knjižnem govorjenju tudi moramo znebiti. Tako npr. novinar ne bi smel — zlasti če to počne leta in leta — izgovarjati širokih samoglasnikov tam, kjer so pravilni ozki, npr. **kmēta** namesto **kmēta**, kakor pogosto slišimo v oddajah za kmete. Enako je s polglasnikom: ne zamerjamo te samobitne knjižne slovenske značilnosti, ne spodrivajmo ga z e-jem. Ali pa izgovor l. i. trdega l pred samoglasniki a, o, u namesto knjižnega srednjega l: tak trdi l izgovarjajo v glavnem novinarji iz naših obrobnih narečij, pa tudi tisti, ki jim je materinščina angleščina ali srbohrvaščina ali makedonščina. Ali pa lj in nj pred samoglasnikom: v knjižni slovenščini sta to po dva glasova, in ne mehka l in n, kakor ju izgovarjajo v glavnem tisti, ki imajo tudi trdi l. — Podobno narečnemu barvanju slovenske knjižne besede je t. i. mednarodno barvanje, tj. izgovor tujk tako, kot jih izgovarjajo v jeziku, iz katerih so prišle k nam; isto je s tujimi imeni, npr. [mīterā] namesto [mīterān]. To pa je v bistvu že nov problem, o katerem bi tudi kazalo kdaj spregovoriti.

Morebitne predloge, kritike in opozorila v zvezi s slovenščino v javni rabi pošiljajte na naslov: JEZIKOVNO RAZSODIŠČE, Republiška konferenca SZDL Slovenije, Ljubljana, Komenskega 7.

KABARET PO GIMNAZIJSKO — V petek so dijaki kranjske gimnazije uprizorili kabaret. Humoristično zabavne prireditve so se poleg številnih učencev udeležili tudi starši, profesorji in drugi gostje. V dobri uri programa so nastopajoči pokazali smisel za različne kulturne prireditve. Med njimi je izstopal Uroš Trefalt, ki je kabaret sestavil in vodil. — Foto: F. Perdan

Kabaret po gimnazijsko

